The Lithuanian Weekly
'LIETUVA'
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in United States, Canada and Mexiko $2.00 per year.
Subscription to Foreign countries..... $3.00 per year.
Advertising rates on application.
We execute all kinds of Job and Book Printing and Translating in all modern languages.
Adress all communications to
A. OLSZEWSKI, Publisher,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis Laikrasztis
'LIETUVA'
Išeina kas Pétnyčią, Chicago, Ill.
Prenumerata Suvien. Valstijose, Kanadoje ir Mexike ant metų $2.00.
Kitose Viešpatystėse „ „ $3.00.
Prenumerata turi buti iš viršaus apmokama.
Apgarsinimų prekės gaunamos per laišką.
"Lietuva" spaudina visokias Knygas. Konstitucijas ir visokius kitus drukus. Vertimus iš kitų kalbų atlieka kuogeriausiai.
Visuose reikaluose adresuokite taip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 15 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 14 d. Balandžio (April.) 1905 m. Metas XIII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

Karė Maskolijos su Japonija.

Nuo karės lauko vėl svarbesnės žinios neateina, matyt, nieko tikrai svarbaus ir neatsitiko. Teisybė, pabaigoj pereitos sanvaitės, vidurys maskoliškosios armijos turėjo gana smarkų mušį su stumenčiais maskolius japoniečiais. Matyt, vienog, kad buvo čia vien susirėmimas pryšakinių kariumenių dalių, ką matyt iš nuotrotų, kurios neperėjo kelių šimtų užmuštų kareivių: maskolių 220, o japoniečių 60. Jeigu butų užgimęs tikras mušis viso vidurio maskoliškos armijos su kokia nors japoniška, nuotrotos butų kur-kas didesnės." Matyt, Linevič nesidavė įtraukti į didesnį mušį, bet pajutęs, kad jį nuo pietų pradeda stumti japoniečiai, nestumė didesnių pajiegų į mušį, bet suskubino visų pajiegų traukimąsi į šiaurius.

Londono laikraščiai dabar garsina, buk dalis maskoliškos armijos renkasi aplinkinėse Kirino, kurį Linevič skubiai drutina, o kita dalis traukiasi į šiaurius ant Charbino. Kadangi ir japoniečių rytinis šonas traukia ant Kirino, tai neužilgio tose aplinkinėse reikia laukti vėl didesnio mušio. Maskoliai čia, be abejonės, bandys traukimą į šiaurius japoniečių sulaikyti; jeigu tas nepasiseks, japoniečiai turės atvirą kelią, be didesnių stabdymų, į Vladivostoką.

Tarnaujanti japoniečiams chiniški liuosnoriai, kiek įstengia, sunkina maskoliams pasitraukimą, gadydami kelią, griaudami tiltus; Linievič, traukdamasi, degina kaimus ir miestus, nieko nepalieka.

Kuropatkin ir Linievič, ant nuraminimo caro, atsiuntė telegramus, jog maskoliški kareiviai užlaiko kuo geriausią dvasią, geidžia naujų mušių, kad atkeršyti japoniečiams už visus ikišioliškus nepasisekimus. Jeigu jie tokius troškimus turi, tai kodėl visuose ikišioliškuose mušiuose davėsi sumušti? Mušių buvo daug, o nė viename neatkeršyjo, o po mušiui po Mugdenu iširo visa kariumenės tvarka, sumušti regimentai ir korpusai bėgo į šiaurius susimaišę kaip avių pulkas. Prieš mušį Kuropatkin ramino carą, Maskolijos žmonės ir net savo locnus kareivius, kad dabar jau tikrai sumuš priešus ir atkeršys jiems už visus savo nepasisekimus. O kaip gi visai kitaip pasibaigė tas garsus mušis! Apie atkeršyjimą negalėjo but kalbos, kadangi reikėjo bėgti, kad visai caro armijai nereiktų pasiduoti. Ir teip juk trokštančių atkeršyti ir mirti už kvailo caro garbę net 50000 kareivių su ginklais pasidavė japoniečiams, o maskoliai japoniečių, rodosi, į nelaisvę nė vieno nepaėmė, arba, jeigu ir paėmė, tai nedaugiau, kaip porą dešimčių.

Pereitą sanvaitę Europoj vėl, nežinia kas, paleido paskalą, buk jau iš-tikro prasidės tarybos terp Maskolijos ir Japonijos ant užbaigimo karės: caras, girdi, išpradžių nenorėjo nė klausyti apie užbaigimą karės, kadangi juk tąsyk turėtų prisipažinti, jog likosi sumuštu, bet turėjo pasiduoti, kadangi net terp artymiausių giminių nerado pritarėjų. Galbut, kad caras pigiais kaštais norėjo užbaigti karę, kad dar didesniais nepasisekimais nekompromituoti savę, bet, turbut, norintiems patarpininkauti prie sutaikymo Japonija apreiškė tokias susitaikymo išlygas, kokias priimti bijosi maskoliškas caras. Japoniškas ambasadorius Londone pagarsino, jog susitaikant dabar, Japonija, terp kito-ko, pareikalaus nuo Maskolijos 500 milijonų doliarų karės kaštų, užsitraukiant karei ilgiau ir kaštai bus didesni. Kaip ambasadorius tvirtina, Japonija gali karę vesti kad ir per kelis metus, pinigų ji gaus lygiai namieje, kaip svetur; Maskolijai gi jau dabar svetimi kraštai nenori skolinti, juo karė užsitrauks ilgiau, juo sunkiau jai bus paskolą gauti. Maskolijos viduriuose pinigų yra mažai, čia ir nedaug galima pasiskolinti, dabar užtrauktos paskolos ne antilgo užteks.

Ant vieno baliaus pas Vokietijos ciecorių, Berlyne, Wilhelmas gratuliavo Japonijos ambasadoriui dėl visų pasisekimų ant karės lauko ir pridurė, jog Japonija neprivalo užmiršti, kad karės vedimo ir organizavimo kariumenės išmoko nuo vokiečių. Ambasadorius ant to atsakė, jog teisybė, kad japoniečiai daug išmoko nuo vokiečių, beveik visko nuo europiečių, tik vieno nuo jų nenorėjo išmokti: baimės pries Maskoliją. Iš tikro veik visa Europa drebėjo pries Maskoliją, laikė ją už nepergalimą, tik Japonija turėjo drąsą jos nesibijoti ir nors ji galingiausia, nesibijojo su ja pirmiausiai karę pradėti. Ir karė parodė, jog ir Europoj Maskolijos be reikalo bijojo, jog ji yra kaipi daržuose parengtos žvirblių baidyklės: ji didelė, žmonių turi daug, bet to dar nepakanka, reikia ko daugiau, ypač gi apšvietimo, ko Maskolijoj, ir tai dėl valdžių netikumo, truksta.

Dabar visos caro viltys remiasi ant garsios Rožd estvenskio laivynės, kuri iš-tikro apleido jau Indišką oceaną ir prisigriebė, per Malakkos jurių siaurumą, į Didįjį oceaną. Maskolijoj džiaugiasi, kad čia Rožd estvenskio nelaukė Togo su savo laivyne. Kodėl jis čia nelaukė, iš tikro sunku suprasti, kadangi čia išdaboti buvo kur-kas lengviau, negu ant plataus oceano. Perėjimas čia siauras ir negilus, dideliems mušio laivams neparanku čia manevruoti, todėl čia parankiausiai buvo laukti maskolių. Ir toliau Rožd estvenskio laivynė plaukia paprastu keliu. 9 d. balandžio 51 maskoliškas kariškas laivas perėjo pro Hongkong'ą. Mušio laivų maskoliai turi 7, o Togo tik 4; drauge su ta laivyne buvo 16 neapšarvuotų laivų gabenančių anglis. Esanti Vladivostoke 3 maskoliški kariški laivai gavo prisakymą teipgi išplaukti iš porto ir plaukti priešais ir jeigu bus galima, užpulti ant Togo laivynės iš dviejų pusių. Bet kol tie iš Vladivostoko išplaukę laivai galės atplaukti ant vietos, jau, be abejonės, bus po mušiui.

Apskritai, didesnių laivų Rožd estvensky turi daugiau negu Togo, bet torpėdinių mažų laivelių japoniečiai turi daugiau.

Londono laikraščiai garsino, jog nedėlios dieną Togo laivynė buvo tik 30 mylių nuo maskoliškosios, taigi susitikimo reikia laukti beveik kas-valandą. Maskoliai naudojasi ant apkurimo laivų iš minkštųjų anglių, todėl laivynės dūmus galima matyti jau nuo daugelio mylių. Togo iš-viso turi 40 laivų, taigi mažiau negu Rožd estvensky, todėl visi laukia, kaip pasibaigs tas nuoseniai laukiamas laivynių mušis, kuris gal jau prasidėjo, o gal jauir pasibaigė.

Abidvi pusės savo viltis deda ant to kas-valandą laukiamo mušio: maskoliai tiki, kad turėdami daugiau laivų, gali pergalėti silpnesnę Togo laivynę, o jeigu jos ir nepasisektų pergalėti, tai vis gi po mušiui jo laivynė bus dar labiau apsilpnyta, nejstengs kad ir pergalėtos maskoliškosios laivynės sulaikyti, išgaudyti; dalis kad ir pagadytų laivų vis gi galės prisigriebti į Vladivostoką, kur pagadinimus galima bus sutaisyti ir tais sudrutinta Vladivostoko laivynė, pasekmingiau galėtų stabdyti pervežimą kareivių iš Japonijos ant karės lauko. Japoniečiai vėl mano, kad jeigu ir nepasisektų paskandinti visų Rožd estvenskio laivų, tai išlikusius galima bus suvyti į neutrališkus portus, kur jie, negalėdami į 24 val. išplaukti, turėtų nusišarvuoti ir jau šioje karėj negalėtų dalyvauti.

Iš tikro, laukiamas ant plataus oceano mušis yra labai svarbus. Jeigu Rožd estvenskiui pasisektų išnaikinti Togo laivynę, maskoliai apvaldytų jures ir iš Japonijos negalima but ant karės lauko pergabenti nė kareivių, nė ten esantiems kareiviams maisto ir amunicijos. Maskoliai galėtų atsigriebti. Kaip iš tikro išpuls, tą pamatysime; ilgai laukti nereiks. Jeigu gi Rožd estvensky nužudytų mušyje savo laivus, jau Maskolija negalėtų turėti nė jokios vilties atsigriebti ir turėtų taikytiesi, priimti kadir sunkias japoniečių išlygas.

Revoliucija Maskolijoj.

Viduriniai maištai Maskolijoj nenyksta, nesiliauja, juos palaiko ne vien laisvės draugai, bet ir pats randas, jo agentai, piudydami vienas tautas su kitoms, vienas luomas su kitoms, sėja ir palaiko maištus, bet daro tą ne ant žmonių labo, tik ant sudrutinimo rando, ant ilgesnio palaikymo jo sauvalios ir despotiškos valdžios Maskolijoj. Kol terp tautų ir luomų nėra sutikimo ir vienybės, kol rando išnaudojami ir skriaudžiami pešasi ir ant savitarpinių peštynių apverčia savo pajiegas, caras gali laikytiesi ant savo supuvusio sosto, jo tarnai gali spausti ir išnaudoti žmonės.

Svarbiausi maištai visgi yra Lenkijoj ir ant Kaukazo. Čia nesiliauja kraujo praliejimai, bet iš tikro iki-šiol nematyt, kad tikri maskoliai remtų lenkus arba kaukaziečius. Gal, vienog, buti, kad męs, toli budami, nežinome visko, kas Maskolijoj dedasi.

Ant Kaukazo jau nuo seniai traukiasi tarnaujančių ant geležinkelių štraikai ir randui nepasiseka su jais susitaikyti.

Užrubežių laikraščiai pagarsino, buk į caro rumą Carskame Sele, su dinamito bomba, persirėdęs už kazokų oficierą, prisigriebė revoliucijonierius, bet buk jį pažino sargybos oficieras rumo viduriuose ir suareštavo. Maskoliškas randas tuojaus pasiskubino pagarsinti, jog tai laikraščių išmislas, kad nieko panašaus nebuvo. Keno čia yra teisybė, sunku sužinoti, bet nereikia užmiršti, kad neviskas, ką randas garsina už išmislą, iš-tikro yra išmislu; jis daug atsitikimų pagarsino už išmislą ir tai tokių, koki iš-tikro buvo.

Peterburge kas-pavasaris budavo didelės parodos caro gvardijos, kuriose dalyvaudavo visada caras. Šįmet jis, bijodamas savo žmonių, kurių kraują praliejo, nedryso pasirodyti Peterburge.

Karė didina vargą. Jau keliose vietose moterys pasauktų į karę kareivių, bado prispaustos, kėlė neprilankias randui demonstracijas.

Policija dabar šnipinėja visuose dideliuose miestuose ant kapinių ir kapuose jieško pakavotų bombų. Mat Varšavoj rado viename kape kiek bombų ir ginklų, tai tikisi ir kitur rasti. Bet tik vaikai kavoja brangius daiktus toj pačioj pakavonėj, kokioj juos sykį rado; suaugę elgiasi protingiau.

Lenkijoj, Lietuvoj, Latvijoj, net Mažrusijoj, užgimė dvarų darbininkų štraikai. Ir ten ikišioliški ponų vergai, laikomi pusbadžiai, užsimanė mat iškovoti geresnes algas, kad nors sykį ant dienos galėtų gerai privalgyti. Kas gi to negeidžia! Tarnaujanti ponams lenkiški laikraščiai stengiasi įkalbėti, buk jų bernus prie štraikų verčia nežinia iš-kur atsiradę dykaduoniai, norinti drumstame vandenyj gaudytį žuvis, kurie, buk, plėšia dvarus. Prie štraiko dvarų darbininkus nereikia versti dykaduoniams, prie to juos verčia badas, kadangi ponai už sunkų darbą savo žmonėms moka tiek, kad iš to nieks negali gerai pavalgyti. Gal-but, kad iš užgimusių sumišimų bando naudotiesi koki nedorėliai ir bando plėšti ir naikinti dvarus arba ką gali; toki niekšai laike sumišimų visur atsiranda, bet ne jie štraikus sukėlė, tą gali suprasti kiekvienas pažįstantis padėjimą Lietuvos arba Lenkijos dvarų darbininkų ir bernų. Kas gi su šeimyna, ant savo valgio, gali išmisti už 20–30 kp. ant dienos, o tiek gauna Lietuvos arba Lenkijos dvaruose darbininkai už sunkų darbą nuo saulės užtekėjimo iki nusileidimui.

Visų mokyklų mokintiniai štraikuoja, randas neįstengia prikalbėti mokintinių vaikščioti ant lekcijų. Vidutinių ir augštesnių mokyklų mokintiniai pasirengę tol nelankyti mokyklą, kol Maskolijoj nebus konstitucijos. Svetimų laikraščių paleistos paskalos, buk caras sutiko Lenkijos mokyklose įvesti lenkišką mokinimo kalbą, pasirodė neteisingu: klausymas tas visai dar nebuvo perkratinėjamas ministerių rodoj; to pareikalavo lenkai, bet iki šiol nieks negal žinoti, ką gaus lenkai.

Prancuzija.

Pereitą sanvaitę susitiko Anglijos karalius su Prancuzijos prezidentu ir tokiu budu dar labiau susiartino abudu kraštai.

Nesutikimai didinasi terp Prancuzijos ir Vokietijos už Morokko, kurį Prancuzija nori paimti po savo globa, o Vokietija tam priešinasi. Po paskutiniam susivažiavimui Prancuzijos prezidento su Anglijos karalium Prancuzijos randas stoja drąsiau prieš Vokietiją; užrubežinių dalykų ministeris Delcasse parlamente apreiškė, jog nepaisydama ant keno nors prieštaravimų, Prancuzija neišsižadės savo mierių Morokko viešpatystėj. Ką ant to atsakys Vokietija, dar nežinia. Rodosi, kad ji nori jau nusilenkti ir jos ambasadorius atsilankė pas Delcasse ant apkalbėjimo viso Morokko klausymo.

Isz Lietuvos.

Iš Vilniaus.

Vilniuje likosi išduoti nauji padavadyjimai, kaslink darbo laiko. Pagal naują padavadyjimą: darbdavys neturi tiesos reikalauti nuo darbininko ilgesnio kaip 10 val. darbo. Darbdavys turi turėti surašą ir adresus visų savo darbininkų. Už peržengimą padavadyjimo paskirta bausmė iki 500 rubl..

Ant geresnio supažindinimo miesto gyventojų su kaimiečių išdirbiniais, ypač gi su kaimų moterų audeklais, Vilniuje mano įkurti nuolatinę parodą visokių kaimiečių išdirbinių, kur toki išdirbiniai butų ir pardavinėjami. Tokia paroda ne butų be naudos kaimiečiams, ji palengvintų pardavimą išbirbinių.

Vilniaus spaustuvių savininkai sutiko paliuosuoti nedėlioms nuo darbo rašto statėjus. Todėl nuo dabar kasdieniniai laikraščiai panedėliais neišeina.

I-ma Vilniaus kraičių kasa pereituose metuose apsivedantiems sanariams išmokėjo ant įsitaisymo namų 21493 rubl. ir 3500 rubl. pašelpos; pradžioj šių metų kasoj turėjo 21161 rubl. 76 kp..

Kauno žemdirbystės draugystė perdavė ant užtvirtinimo augštesnėms valdžioms projektą įstatų „Prienemuninės Kreditinės draugystės", kuri skolintų pinigus reikalaujantiems visoj Lietuvoj. Biuras draugystės bus Vilniuje. Ji davinės paskolą iki 60% vertės reikalaujančio paskolos nekrutančių turtų.

Prova Maleckio, Daukšos ir Gulbino, apskųstų už užmušimą Lietuvos dvarponio Tomašaucko, prasidės 18 d. balandžio šių metų. Šitie vyrai, užmušę Tomašaucką, jo kuną, kaipo tavorą, išsiuntė į Maskvą.

Gyvenantis pas savo sunų Vilniuje, ukininkas Žagaris, nešiodamas sunaus vaikutį, per apsirikimą, vietoj vandens, pagirdė jį su uksuso esencija, nuo kurios vaikas nusinuodino. Nugabeno jį tuojaus į ligonbutį, kur ir pasimirė.

Iš Baltstogės, Garteno gb.

Čianykščiai pardavinyčių savininkai sutiko pakelti algas pardavinyčių pagelbininkų, sutrumpinti darbo laiką, įrengti pensijų kasą; išrišimui gi galinčių užgimti nesutikimų paskirti santaikos sudą iš abiejų pusių išrinktų sudžių. Pardavinyčių pagelbininkai ant to sutiko, priėmė tuos menkus pagerinimus savo buvio, tik nežinia ar ant ilgo.

Iš Latvijos.

Mintaujos dirbtuvėse bent 17 d. kovo visur dirbo. Prasidėjo darbuotiesi komisija peržiurėjimui darbininkų reikalavimų. Rodosi, vienog, kad paskui darbininkai metė darbą.

Liepojuj keli vyriškiai užpuolė ant stovinčių ant ulyčios dviejų policijantų, atėmė nuo jų ginklus, o vieną policijantą gana sunkiai sužeidė. Kas buvo užpuolikai, nežinia, kadangi jų nesuėmė.

Dorpato pavietyj, bernai dvaro Alackivi pareikalavo pakėlimo užmokesnio už darbą nuo 30 kap. ant 60 kap. ant dienos. Darbininkai ramiai prašė užveizėtojo išpildyti jų reikalavimus, bet tas, vietoj išklausyti, drauge su girios užveizėtoju, pradėjo šaudyti į pulką beginklių darbininkų, vieną užmušė, o kitą sunkiai pašovė. Įerzinti darbininkai, puolėsi ant užveizėtojo ir dvaro savininko namų ir suvisu triobas išgriovė. Penkis kluonus sudegino. Pašaukė į dvarą kariumenę, bet kada atėjo kareiviai, jau čia nė vieno darbininko nebuvo.

Darbininkų maištai buvo teipgi kaimyniškuose dvaruose: Vasula, Senas Kasthof, Mekahof, Koster ir Kokaza.

Apšvietimo ministerija atsišaukė į Dorpato universiteto profesorius su prašymu prikalbėti štraikuojančius studentus, kad jie pradėtų lankyti vėl lekcijas. Profesoriai, vienog, ir visa universiteto užveizda atsisakė padėti čia randui ir kokiu nors budu, kad ir su prikalbinėjimu, kištiesi į studentų štraikus, kadangi tų štraikų priežastys ne universitete yra, bet augščiau; kol šitos priežastys nebus prašalintos, studentų štraikai nepasibaigs, prašalinti gi štraikų priežastis ne profesorių galėj.

Iš Vitebsko.

Maskoliška žemdirbystės ministerija paskyrė nuo savęs Vitebsko žemdirbių draugystei metinę pašelpą po 600 rubl. ant palaikymo prie draugystės pienininkystės kursų.

Iš Šiaulių, Kauno gub..

Lietuvoje pirmiausia atkreipia musų akį — tai visuotinas štraikas Šiaulių darbininkų. Prasidėjo jis 31 (18) d. sausio. Nuroko ir Kavlano odinyčios darbininkai (apie 100 žmonių-lietuvių) metė darbą ir nuėjo į Guberniją (teip vadinasi, koks verstas nuo Šiaulių, grafo Zubovo ekonomija). Ten prisidėjo prie jų visų dirbtuvių darbininkai, dargi ordinarčikai (kumečiai) ir visi kartu nutraukė į miestą. Ejo per visus fabrikus ir didesniąsias dirbtuves ir visur liepė mesti darbą. Žydai greitai metė, bet lietuvius kitose vietose (Frenkelio ir Kahano fabrikuose, monopolyj ir kitur) vos spėka tepasisekė prie to priversti. Apėjus visas dirbtuves, minia patraukė pas vyrų gimnaziją ir pareikalavo vyresnybės išleist pas juos mokinius. Gimnazijos, vyresnybė, drebėdama už savo kailį, tuoj juos paleido, ir tie visi prisidėjo prie darbininkų; ėjo linksmi pryšakyj darbininkų pas mergelių gimnaziją. Mergelės, o ypatingai mokintojos, baisiai persigando, anaiptol nenorėjo jų paleist, bet turėjo. Išten ėjo ant rinkos ir jau pasirodė raudona žydų-darbininkų vėlava; iš visų pusių buvo girdėt šauksmai: „Šalin caro valdžia! tegyvuoja socijalizmas!" Ant rinkos buvo kalbėtos lietuviškos ir žydiškos kalbos. Policija rupinosi visiškai nesikišti teip pavieto viršininkas prisakė. Ant rytojaus sulygo darbininkai ir su savo ponais — visur po šiektiek laimėjo. Trečioj dienoj jau pradėjo dirbti.

Atsišaukimas mintaujiečių.

VYRAI, UŽ GINKLO!

Jau bus visi girdėję, koki sumišimai dabar pakilo didesniuose Maskolijos viešpatystės miestuose. Pirmiausiai jie pakilo Peterburge. Šimtas tukstančių darbininkų, susitarę, pametė dirbę ir ėjo pas carą užtarimo prašyt; ėjo, nešdami „šventus" paveikslus ir giedodami, caro garbinimui pašvęstas, giesmes. Jie tvirtai tikėjo, kad caras išklausys teisingų jų reikalavimų, bet kas tau davė: policijos kardai, kazokų „nagaikos" ir kareivių kulkos sutiko juos; keli šimtai beginklių žmonių tapo ant vietos paguldyta, o pats caras pasiskubino kuo-greičiausiai išdumti iš Peterburgo. Nekaltas tų nelaimingųjų kraujas šaukias atmonijimo, ir štai, uzstodami už juos, sukilo kitų miestų darbininkai: pametė dirbę ir Kauno, Vilniaus, Varšavos, Liepojaus, Mintaujos, Rygos darbininkai. Sustojo beveik visi fabrikai, nebeužia mašinos, nebeeina laikraščiai, kai-kur užgeso ir ulyčių žiburiai. Visas miestas, tarytum, išmiręs, tik darbininkai tukstančiais vaikščioja po ulyčias, raudonas vėlavas iškėlę, dainuoja savo dainas, o paskui juos seka policijos ir šnipukų gaujos, laksto kazokai ir kareiviai. Darbininkai reikalauja didesnės algos, trumpesnės darbo dienos ir apskritai savo padėjimo pagerinimo; jie supranta, kad ponai geruoju jiems nieko neduoda, o caro valdžia ir pats caras visuomet laiko turtingųjų pusę. Tai da kartą jie aiškiai pamatė per šituos štraikus: nekaltas žmonių kraujas pylėsi ne tik Peterburge, bet ir Rygoj, Varšavoj, Baku; tapo nušauta daugelis nepilnamečių ir moterų....

O, sunki musų našta, bet paskutiniais metais ji da sunkesnė pasidarė! Karas suėdė tukstančių-tukstančius kruvinu musų prakaitu sukrautų pinigų, o kiek žmonių jis be jokio reikalo prarijo?!.... Kokius vargus jis ant musų užtraukė, kiek karčių ašarų išspaudė ir kiek da išspaus?!.... Ne, teip ilgiau nebegali tęstis! Mums nereikia tokios nieko nekaltų žmonių skerdynės, męs turime nuversti nuo savo sprando caro ir ponų valdžią, turime kovoti, kad ji pereitų į pačių žmonių rankas, kad nebutų nė turtingų, nė beturčių, kad visi lygiai naudotųsi visais turtais ir darbo vaisiais, kad įvyktų socializmo tvarka! Neduokime sau akių apdumti visokiais caro manifestais ir gražiais prižadais! Darykime štraikus ne tik mieste, bet ir sodžiuose! Visos tautos jau šaukia žmonės imties už ginklo — neatsilikime ir męs!

Mintaujos Lietuvių Socialdemokratų Kuopa.

Bet, nežiurint į atsišaukimus, Mintaujoj per demonstracijas nebuvo matyt nė vieno lietuvio-darbininko; nustoti darbą dirbus, jie turėjo — privertė juos kiti, latviai-darbininkai, — bet paskui, kaip pelė po šluota, namie sau sėdėjo ir keikė tuos nenuoramas-„cincilikus."

V. Kapsukas.

Iš Prusų Lietuvos.

Ant paskutinio kiaulių turgaus, už penėtas kiaules Tilžėj mokėjo po 42—46 Mk. už 100 svarų svarumo gyvo gyvulio, už paprastas kiaules po 30—50 Mk., už porą paršų po 14—15 Mrk., už senesnių 24—30 Mrk..

Už gerą šieną mokėjo 3.30—4.00 Mrk., už šiaudus 2.30—2.50 Mrk. už centnerį (100 svarų).

Prusų vidaus ministerija pagarsino naujus padavadyjimus apie kelionę maskoliškų išeivių per Prusus į užmarius. Keliaujanti per Prusus išeiviai turi turėti pasportą, geležinkelio tikietą iki Vokietijos portui, suaugęs išeivys turi turėti 400 Mrk. pinigų, o nemetis, neturintis 10 metų — 100 Mk.. Toki išeiviai gali tiesiog į portą per Prusus važiuoti. Negalinti tų padavadyjimų išpildyti, turi eiti per kontrolės stacijas, įtaisytas Tilžėj, Bajoruose ir kituose parubežių miestuose.

Laukiamame ruime geležinkelio stacijos Klaipėdoj likosi apvogtas sugrįžęs iš Amerikos žemaitis Jundaitis. Pinigus pavogė drauge nakvojęs darbininkas Lakatis. Jį sugriebė ir Jundaitis s[illegible] pinigus atgavo, o vagilių nuvedė į kalėjimą.

Bene tik Klaipėdos pavietyj šią vasarą bus nauji parlamento pasiuntinio rinkimai, kadangi pasirodė, jog ant išrinkimo pasiuntinio Krausės prisidėjo Klaipėdos paviečio viršininkas, kas yra uždrausta tiesoms. Kad bent antruose rinkimuose geriaus lietuviams pasisekty. Žinoma, lietuviai ne vieną savo pasiuntinį galėtų turėti, jeigu visi balsuotų už savišką, bet ant nelaimės, tankiausiai balsuoja už vokietį ir per tai parlamente savo pasiuntinio neturi dabar.

Nuo „Aušros" Dr-tės.

„Aušrai" kovo mėnesyje ant mano rankų atėjo:

27. II.05. Nuo p. Olsevskio	$473.81
1. III.05. Nuo vakaro Lietuvos Dukterų Draugystės, Bostone	4.00
13. III.05. Nuo vestuvių Kundroto, Waterbury	4.65
15. III.05. Per Motiejaus varduves Waukegan, Ill.	2.65
17. III.05. Nuo Plymoutho kuopos	8.75
17. III.05. Aukos per „Vienybę"	28.62
20. III.05. Tareilos Waterburyje surinkta	3.60
22. III. 05. A. Viltrakis, Shelton, Ct	1.00
22. III.05. I. Eidymt, Perth Amboy, N. J	1.00
27. III.05. I. Zubinas, iš Van Hanten, N. Mex	0.50
Visu labu	$528.58

IŠLEISTA TAPO.

II. III.05. F. Matulaičiui, Baltimore,	40.00
Ant gromatų	0.35
Visu labu	40.35
Todėl lieka iždė	$488.23

„Aušros" Iždininkas,
J. Šliupas,
328 Federal st.
Philadelphia, Pa.

Redakcijos atsakymai.

Surašytojui pasakos „Istorija apie vieną galingą karalių." Pasaka laikraščiui netinka ir surašyta labai prastai. Ką daryti su rankraščiu? Kaipo medega, ji gal tikt pasakų rinkėjams.

‡ Muencheno (Bavarijoj) gydytojas, Dr. Wolfgang Welchardt, išrado vaistą nuo pailsimo, kuris, įčirkštas žmogui po oda, nai[illegible] didžiausią pailsima[illegible]

Mutilated

Isz Amerikos.

Rado puoda su pinigais.

FORT WORTH, TEX. 20 mylių nuo čia, farmeris T. A. Ledbetter, kasdamas žemę, prikasė molinį puodą su auksiniais senų laikų pinigais yertės 2000 dol. Kadangi aplinkui medžiai paženklinti indijoniškais ženklais, tai reikia manyti, kad ir tie pinigai indijonų buvo užkasti.

Užtroszko 4 ypatos.

NEW YORK. Vienuose namuose rytinėj miesto dalyj, nuo negerai įtaisyto gazinio pečiaus, užtroško 75 metų senelė Mary Rogers ir trejatas vaikų Clarko. Tėvas užtroškusių vaikų, jo pati ir sunus miegojo kitame kambaryj; tie išliko.

Užmuszti ir sužeisti ant geležinkelių.

WASHINGTON, D. C. Pagal atskaitą prekystos komisijos; vien laike trijų paskutinių mėnesių pereitų metų, ant Amerikos geležinkelių 951 ypa likosi užmušta, o 15272 tapo apkultos. Trukių susimušimų padaryta blėdį skaito ant $2406281.

Politiszkos musztynes.

HUNTINGTON, W. VA. Laike rinkimų miesto urėdninkų užgimė čia kruvinos muštynės terp policistų ir šerifo pagelbininkų. Miesto urėdninkai, prigulinti prie republikoniškos partijos, neva ant dabojimo tvarkos, bet ištikro, kad padėti savo partijai, rinkimų dienoj pasamdė speciališkus policistus, o demokratai, turėdami savo pusėj serifą, pasamdė speciališkus ginkluotus šerifo pagelbininkus. Laike rinkimų šerifo pagelbininkai sugriebė antrą kartą balsuojant vieną negrą ir norėjo jį suareštuoti, policistai stojo už negrą ir suareštavo du norinčiu negrą paimti šerifo vyru. Tąsyk užgimė šaudynės terp policistų ir šerifo žmonių. Kada jos pasibaigė, gulėjo ant gatvės mirtinai pašautas vienas republikonų pasamdytas policistas; terp šerifo žmonių teipgi vienas likosi šunkiai pašautas. Rinkimai vienog visgi republikonams ne pasisekė: ant miesto majoro išrinko demokratą Ensingą, bet tik daugumu 48 balsų; į miesto rodą išrinko 6 republikonus ir 6 demokratus, taigi, priskaičius dar majorą, demokratų yra daugiau.

Dvasiszkija priesz Rockefelleri.

Garsus Amerikos milijonierius Rockefeller, kad turėti savo pusėj dvasiškija, pasiuntė gana didelius pinigus ant statymo bažnyčių, bet šiuom kartu dvasiškija jo dovaną atmetė iš baimės darbininkų: kadangi Rockefellerio milijonai surinkti su skriauda žmonių, ypač darbininkų, kunigai atsisakė priimti dovaną. Protestoniški pastoriai per pamokslus garsina, jog bažnyčia ne privalo priimti nė jokių aukų nuo ypatų, kurių turtai surinkti su skriauda žmonių. Katalikiški kunigai ant to nepaisė.

Paskendo laivas.

NEW YORK. Paskendo netoli porto velkantis garlaivys „Greenville." Prigėrė prie to teipgi laivo kapitonas, jo inžinierius ir vienas darbininkas.

Per apsirikima nunuodino savo vaikus.

CHATHAM, VA. Gyvenanti čia Nannie Bowe, per apsirikimą, savo dukterei ir sunui, vietoj chininos, davė baisių nuodų strychninos ir žinoma, vaikus nunuodino. Pamačiusi savo klaidą, motina pati išgėrė strychninos ir dar karbolinės rugšties. Tuom dar nepasiganėdino, nors to butų pakakę, bet dar šovė sau į krutinę.

Iszvire.

PEORIA, ILL. Čianykščiose degtinės varinyčiose, du darbininkai įpuolė į katilą su verdančiu spiritu ir abudu nelaimingi vyrai su visu išvirė.

3 ypatos prigere.

POUGHKEEPSIE, N. Y. Šeši lenkai užsimanė mažoje valtyj persikelti per Hudson upę. Ant upės vidurio apvirto valtis ir visi joje buvę supuolė į vandenį. Valties savininkas ir 4 lenkai prigėrė, išsigelbėjo tik du.

Kova su norinčiu pasiskandyti.

NEW YORK. Nuo keliančio Erie geležinkelio laivo „Ridgewood," ties 23 str., nušoko į vandenį gerai apsirėdęs vyriškis ir kiek tik jo pajiegos daleido, gynėsi nuo norinčių jį iš vandens ištraukti. Nuo laivo „Rochester" ištraukė jį iš vandens su smaigu, bet kada jį ištraukę ant laivo, paleido, jis vėl stengėsi šokti į vandenį. Ne buvo ką daugiau daryti, turėjo atiduoti jį policijai, kuri nugabeno į ligonbutį.

Paslapta draugyste.

SAN FRANCISCO, CAL. Laikraščiai pagarsino, jog čia ant gatvės rado nudurtą italijoną Vilardo. Mena, kad jį nudurė paslapta italijonų draugystė, išnaudojanti visus turtingesnius Italijos vaikus. [illegible] visakymo draugystės žmonės [illegible] pinigus draugystei, [illegible] nuduria. Nieks nedrysta, nors ir žino, sanarius tos drangystės išduoti policijai, kadangi tokį tuojaus nudurtų.

Tik sulaukusios 16 metu merginos gales teketi.

SPRINGFIELD, ILL. Illinojaus tiesdarių butas užgyrė naujas tiesas, kurios reikalauja, kad tik turinčios 16 metų merginos galėtų tekėti, o vaikinai tik sulaukę 17 metų. Už peržengimą tų tiesų paskirtos bausmės nuo vienų metų iki viso amžiaus kalėjimo. Iki šiol Illinois štete tankiai pasitaikydavo, kad tekėdavo merginos sulaukusios 14 metų. Tas naujas tiesas užtvirtino jau šteto gubernatorius.

Nelaimes ant geležinkeliu.

CLEVELAND, OH. Ant Cleveland & Pittsburg geležinkelio, netoli Castonia, susimušė du trukiai. Prie to du geležinkelio tarnai likosi užmušti, o 3 pasažierai sunkiai sužeisti.

WHEELING, W. VA. Netoli Bethesda, OH. susimušė pasažierinis geležinkelio trukis su tavoriniu. Prie to vieno trukio vedėjas likosi užmuštas, o tulas skaitlius geležinkelio tarnų ir pasažierių tapo sužeistų.

KINSLEY, KAS. Netoli nuo čia, ant Atchison, Topeka & Santa Fe geležinkelio susimušė expresinis geležinkelio trukis su tavoriniu. Prie to 20 pasažierių likosi sužeistų, o terp jų yra ir labai sunkiai sužeisti.

Gaisrai.

LOVERNA, MIN. Sudegė čia Palast arklininkai; ugnyje pražuvo 27 brangus arkliai. Gaisras užgimė nuo padegimo.

LEXINGTON, KY. Jau penktą sykį čia bandyta padegti miegbučius merginų lankančių augštesnę, baptistų Georgetown Kentucky College. Ką nori savo padegimais atsiekti padegėjai ir kuom jiems nusikalto merginos — nežinia.

Expliozijos.

BRIDGEPORT, CON. Įtaisose Union Metalic Cartridge Co. atsitiko baisi expliozija, kurios 3 vyrai likosi į šmotus sudraskyti.

LOS ANGELOS, CAL. Dirbtuvėse „Union Ice Works nuo expliozijos užgimė gaisras, kuris pridirbo blėdies ant 100000 dol. Expliozijos du darbininkai likosi mirtinai užgauti.

ROANOKE, VA. Akmenų skaldinyčiose Allisonioj atsitiko smarki expliozija, kurios 8 darbininkai likosi užmušti.

Isz darbo lauko.

¶ FLORENCE, WASH. Darbai eina čia labai gerai, ypač gitiose prie medžių kirtimo. Uždarbiai teipgi ne prasčiausi: galima uždirbti $2.50—3.75. Lietuvių yra čia 3 ypatos.

¶ PITTSBURG, PA. Stiklo preseriai American Window Glass Co., nuo 1 d. balandžio iki 9 rugsėjo gaus ant 10% didesnes algas, o nuo rugsėjo bus vėl sugrąžintos senos, mažesnės algos.

¶ MACDEVILLE, MAS. Čianykščios liejinyčios Butte and Boston Co. bus perkeltos į Awaconda, Mont., keltis drauge turės ir dirbę jose 3000 darbininkų.

¶ CALUMET, MICH. Čianykščiose vario kastynėse suštraikavo visi darbininkai, todėl kastynes atsėjo uždaryti. Štraikuoja su viršum 2000 žmonių.

¶ FAIRMONT, W. VA. Iš čianykščių kastynių prašalino nuo darbo visus italijonus ir kitus svetimtaučius, pasiliko tik amerikonus.

¶ INDIAN HARBOR, IND. Pasibaigė štraikas darbininkų Inland Steel Co. Darbininkai sugrįžo prie darbo ant senų išlygų.

¶ CHICAGO, ILL. Illinois Steel Co. pagarsino, jog nuo 1 d. balandžio pakelia darbininkų algas nuo 15—45%.

¶ CHICAGO, ILL. Suštraikavo vežėjai pardavinyčių Montgomery Ward & Co.

¶ TARENTUM, PA. Tarnaujantiems Inter State Works įtaisose pakėlė algas ant 10%.

ISZ Lietuviszku diryu.

Kas kaltas?

Pereitame numeryj „Vienybės" p. Vargomatis rugoja, kad musų lietuviški laikraščiai, išėmus „Draugo" ir „Darbininkų Balso" mažai paduoda gerų rodų reikaluose revoliucijos Lietuvoj.

Užmetinėjimas su visu teisingas ir tai ne tik kaslink kitų laikraščių, bet net „Draugas" ir Darbininkų Balsas" nuo to ne liuosi, ir juose juk nėra visko, ką, rodosi, lietuviai turėtų žinoti apie revoliucijos stovį. Amerikos gi lietuviški laikraščiai apie revoliuciją talpina vien Atsišaukimus, prokliamacijas, kadangi kitokių žinių nieks jiems ne priduoda. Kodėl teip yra, mes nežinome. Ant vienų vien prokliamacijų revoliucijos remti negalima, reikia, jeigu norim kad revoliuciją pasisektų, turėti kokią organizaciją pajiegų. Kaip yra su ta orgenizacija, mes amerikiečiai ne žinome. Neturėdami teisingų žinių, Amerikos laikraščiai turi remtiesi ant ne visada ištikimų, tankiausiai prieštaraujančių ir iškreiptų svetimų laikraščių žinių. Teisybė, organizacija ant vietos turi but paslapta, bet ir to kas galima, mas ne garsiname, kadangi atsakančių žinių ne turime. Be atsakančių žinių, be medegos, kaip stovi tėvynėj revoliucijos dalykai ir prie geriausio noro Amerikos laikraščiai ne gali rašyti daug ir padavinėti rodas, kadangi jas reikia taikyti prie pajiegų.

P. Vargomatis rašo toliau apie „Lietuvos" paminėjimą teptautiškų tiesų ir priduria, jog Brookyno lietuviai turėjo pamatą protestuoti prieš tą nurodymą. Apie tai ar jie turėjo, ar ne turėjo tiesos, ne kalbėsime, bet savo konkliuzijoj ir po Vargomatis naudojasi iš „Lietuvos" nurodymų, taigi ištikro daro tą patį ką ir „Lietuva". Iš tikro kartais reikalinga paslaptis, musų žmonės nežino, kas tai yra laikyti liežuvį už dantų. Per žmonių nesupratimą, ne visada iš piktumo, daug žinių nuo lietuvių pateko žandarams ir tas musų žmonių ne supratimas žymiai padidino Lietuvoj kankintinių skaitlių, o ant kitų atkreipė žandarų akis. Viena iš tokių nesupratimo aukų ilgliežuviavimo buvo ir vėlionis Kudirka ir kiti, apie kuriuos ne kalbėsime dabar.

Ant galo nė joks laikraštis nėra kokiu nors organizatoriumi. Laikrastis turi sekti visuomenės norą, turi ne sau, bet visuomenei tarnauti. Jeigu viesuomenė savo darbuose nemislija iš kokio laikraščio nurodymų naudotiesi, laikraščio priderystė ne prieštarauti visuomenei, nes kitaip pas mus išsidirbtų tiek partijų, kiek yra laikraščių ir vienai prieš kitą atseitų protestuoti. Klausymą terptautiškų tiesų laikome už užbaigtą. Šiądien juk nė mes, nė nieks kitas negali įspėti, kas bus toliau, nieks negali žinoti, ar Maskolija reikalaus, ar ne reikalaus nuo kitų kraštų kokiu nors budu pildymo terptautiškų tiesų, kadangi ir jos kariška laivynė lanžo ant Indiško oceano terptautiškas tiesas.

*) „Vienybes" redakcija klausia, kokios tos tiesos yra, kur jos telpa. Ant to galima atsakyti, kad jas galima rasti kiekviename rankvedyj tų tiesų, kokių daug yra visokiose kalbose, yra ir maskoliszkoj kalboj rankvedis surengtas Martenso.

Iš Newarko, N. J.

Newarke yra daug žmonių. o darbų mažai; kur nepasisuksi, visur girdėt žmonės rugojančius, kad nėra darbo; daugybė žmonių vaikščioja čia be darbo.

Lietuvių yra čia diktas burelis, tik gaila, kad jie ne vienokių nuomonių. Rods ir pas kitas tautas yra žmonės visokių nuomonių, bet ten sugyvena ir žmonės visokių nuomonių, dėl nuomonių vaidų ne kelia, kadangi kiekvienas, geizdamas, kad kiti pagodotų jo nuomones, godoja nuomonės kito. Pas mus yra visai kitaip, mes, jeigu neprigulime prie tos pačios partitijos, sugyventi ne mokame, dėl nuomonių terp mus kįlą didžiausi vaidai ir nesutikimai, dėl nuomonių mes niekiname viens kitą ir piaujamės terp savęs, dėl skirtumo nuomonių mes nejstengiame dirbti drauge ant nuveikimo nors svarbiausio tautiško darbo, kadangi mat mes musų asabiškas nuomones ir norus statome augšiau už musų tautos naudą ir reikalus, arba, aiškiau sakant, mes nepripažįstame tautos reikalų ir naudos, bet pripažįstame vien musų asabiškus geismus ir norus, kuriems aukaujame visus tautiškus reikalus. Pas mus galima išgirsti besipravardžiamus: tu dievočiau, tu šliuptarni! Bet ištiko, kas tuos šliuptarnius gimdo? Gimdo juos pats prasivardžiuotojai. Iš tikro vienog ne butų nieko teip blogo, jeigu visi sektų teip vadinamų šliuptarnių paveikslą, tai bent ne butų tiek girtuokliavimų ir papiktinimų, ne butų ne peštynių, kadangi tokiais pagirtinais darbais ypač atsižymi karčiamose besigirianti savo dievotumu.

V. P.

Iš Brooklyno, N. Y.

1 d. balandžio, ant susirinkimo Lietuvos Sunų Dr-tės ir vietinis revoliucijinis komitetas atsiuntė savo delegatą paklabinti, ar draugystė ne paaukaus kiek ant naudos kovojančių už laisvę Lietuvoj. Po ilgų diskusijų, ant to mierio sutiko pavesti tuos sanarių įmokėtus centus, kurie pereituose metuose draugystes buvo įmokėti. Draugystė vienog reikalavo adreso revoliucijinio komiteto Maskolijoj, bet kad komiteto sanarys to padaryti negalėjo, tai pasiganėdino nuradymu adreso, kur reikia siųsti pinigai. Tikimės, kad savo nutarimą išpildys.

Ant to paties susirinkimo Lietuvos Sunų Dr-tė nutarė prisidėti ir pinigais prie Artojaus užmanymo rupintiesi, kad Suvienytų Valstijų liaudės surašuose butų atskira vieta lietuviams. Draugystė iš savo tarpo išrinko apie tai rupintiesi drauge su kitais žemiau pasirašusį,

J. Naujoką,
Madison Square,
Box 157, New York.

Iš Troy, Ill.

Darbai eina čia prastai, dirba vos po dvi dieni per sanvaitę.

Lietuvių čia yra: 9 apsivedusių poros, o pavienių apie 25, bet su gražiais darbais jie nepasirodo, ypač jų tautiškų darbų nematyt, bet už tai su blogais nesidrovi pasirodyti.

24 d. kovo vienas lietuvis susipešė su lenku ir žinoma, peštynes pagimdė gėrymai. Įsikišo dėdės, nusivedė pas vaitą, kur ant pagarbinimo vienybės Lietuvos su Lenkija, abudu turėjo užsimokėti po 5 dol.

1 d. balandžio, kitas musų tautietis, gerai pripylęs gerklę, išėjęs iš karčiamos, paleido visą gerklės galybę. Ir tą nugabeno pas vaitą, kur teipgi turėjo užsimokėti 5 doliarius.

Kad nors pusė tų pinigų, ką lietuviai išmoka vaitams, eitų ant tautiškų reikalų, ne stovėtume mes teip žemai, kaip dabar stovime, ir neužsitrauktume paniekos pas svetimtaučius.

Iš laikraščių, ateina čia „Saulė" ir „Lietuva."

O. F. B.

Iš So. Boston, Mas.

Bostone nesenei susitvėrė nauja teatrališka draugystė, kuri rengiasi lošti kaip Bostone teip ir po aplinkinius miestelius revoliucijonieriškas komedijas, kad įkvėpti lietuviams supratimą savo padėjimo po Maskolių jungu. Dabar mokinasi 2 komediji: „Dėdė atvažiavo" ir „Kovoje už laisvę."

X. X.

Siųskime knygas į Lietuvą!

Keli metai atgal, aš per pačtą pasiunčiau savo giminėms po vieną eksemplioriu: „Apie žemę ir kitus svietus" ir „Trumpos geografijos." Knygas tas mano giminės gavo, cenzura perleido. Tąsyk aš per „Lietuvą" raginau brolius daryti tą patį, taigi siųsti į Lietuvą moksliškas knygas savo giminėms tiesiog per pačtą, bet sako, kad jų cenzura ne perleido. Kaip gi tas galėjo atsitikti?*) Mano pasiųstas perleido, o kitų ne. Dabar jau leista spauda. Pusantro meto atgal aš teipgi išsiunčiau mažą siuntinėlį su knygoms: „Senų gadynių išnykę sutvėrimai," keturioms knygutėms, išleistoms Tėvynės Mylėtojų Dr-tės: „Kaip sutaisytas žmogaus kunas," „Chemija," „Kaip žmogus gyveno ant svieto" ir „Žemės istorija." Visas tas knygas gavo mano švogeris, kuriam jos buvo siųstos; cenzura visas perleido (Iš atsitikimų matyt, kad lietuviškoms knygoms didžiausias kliutis daro Varšavos cenzura. Ten, turbut, nėra lietuviškai mokančio cenzoriaus; cenzura gi didelių ceremonijų ne daro, knygas, kokių cenzoriai nesupranta, vietoj siųsti į kitą cenzurą, grąžina atgal. Rd.).

Todėl tegul lietuviai naudojsi iš daleidimo spaudos ir tegul siunčia kuodaugiausiai užrubežiuose išleistų grynai moksliškų lietuviškų knygą ir tai tiesiog per pačtą, kad netrukdyti laiko. Moksliška knyga retai į tėvynės lietuvių rankas patenka, o Maskolijoj iki šiol, nuo daleidimo spaudos dar nieks nė jokios moksliškos knygos neišleido, o knygos tokios, geresniam išlavinimui proto, labai reikalingos Lietuvoj. Tėvynės Mylėtojų Dr. knygas nereiks dabar platinti Lietuvoj su pagelba kontrabandnešių, bet galima jas stačiai siuntinėti per pačtą.

Lietuviški laikraščiai privalo kalbinti skaitytojus siuntinėti į Lietuvą giminėms kuo daugiausiai pamokinančių raštų.

J. Naujokas.

*) Tame nieko teip įstabaus nėra. Kas žino visą netvarką Maskolijos rėdoj, tas nesistebi iš tokių atsitikimų: ten tankiai grąžina atgal pirma perleistą raštą; ką perleidžia Rygos, ar Peterburgo cenzura, to ne perleidžia Varszavos ir grąžina atgal be pasitelsinimo. Jau po sugrąžinimui spaudos sugrįžo atgal „Lietuvos" išsiųstas Vilniaus viešam knygynui Lalio Žodynas, o kitas siuntinys su moksliškoms knygoms teipgi sugrįžo ir dagi išsiųtas ypatai turinčiai tiesą gauti net cenzuros neperleistas knygas. Tokią ne tvarką ir prieštaravimus maskoliškos cenzuros pažįsta visi reikalaujanti iš užrubežių knygų, todėl jų nė neužsirašinėja tiesiog, bet per tarpininkystę knygų pardavinyčių, kurios visgi ne duoda per daug valios cenzorių fantazijai, ne duoda gražinti bent pagarsintų už daleistas Peterburgo spaudos užveizdos katalloguose.

Red.

Reikaluose Susiv. L. A.

Besiartinant XX seimui S. L. A. nuolatai pasirodo laikraščiuose straipsniai neprilankus S. L. A. provos komisijai ir Centrališkam komitetui, apkaltinimai, buk visi parsidavę kunigų partijai. Bet ar tie apkaltinimai yra teisingi, be tikrų parodymų juos už svarbius negalima laikyti, su tokiais apkaltinimais mes tik duodame medegą pasityčiojimams musų priešų.

Seimas netoli ir per seimą bus galima ištirti tikrą stovį provos.

Palikim tuos vaidus iki seimo, tuom kart kuopos iš savo tarpo skirkime sumanias ypatas už seimo pasiuntinius, kad galėtų rimtai, bepusiškai spręsti Susiv. ir tautiškus reikalus. Rašinėdami palaikančius vaidus straipsnius, nė S. L. A., nė tautai naudos neatgabensime.

M. J. Damijonaitis.

„Aušros" Dr-tės reikaluose.

„Spindulys" paskutiniame savo numeryj užmeta „Aušros" Dr-tei, buk ji laužo konstituciją, nes duoda stipendiją ne baigusiam vidutinių mokslų, kuris Amerikoj mokinasi medicinos.

Jeigu „Aušra" duoda stipendiją (ji davė tik laikinę pašelpą) ir ne baigusiam vidutinės mokyklos, bet besimokinančiam medicinos, tai tuom konstitucijos ne laužo, kadangi konstitucijoj pasakyta, kad „Aušra" šelpia besimokinančius augštesnių mokslų, o prie tokių visame civilizuotame sviete priskaityta ir medicina. Jeigu tas civilizuotas svietas prie augštesnių mokslų pripažįs ir kriaučystą, tąsyk ir besimokinanti kriaučystos turės tiesą nuo „Aušros" prašyti pašelpos. Amerikos medicinos fakultetai nereikalauja nuo norinčių mokintiesi baigimo vidutinių mokvklų, bet už tai jau, turbut „Aušros" kaltinti ne galima.

Dėlei aukų revoliucijos reikalams.

Norint Amerikos lietuviai toli, toli, „už jurių-marių, už vandenėlių" nuo savo gimtinio krašto gyvena, vienog neužmiršta jo reikalų. Koks tik čia svarbesnis reikalas atsitinka, jie tuoj skubina prie jo prisidėt; negali kuo kitu prisidėt, tai bent prisideda pinigais: keli metai atgal jie stropiai prisidėjo savo aukomis prie įkurimo ant Paryžiaus parodos lietuvių skyriaus, pereitais ir užpereitais metais nemažai pinigų sudėjo lietuvių delegato kelionei į terptautišką socijalistų kongresą Amsterdame; neužsileizdami, aukauja jie savo, sunkiai uždirbtą, skatiką musų kankinjams; prie to da reikia pridurti moksląeivių šelpimas, Tėvynės Mylėtojų Dr-tės veikimas ir tt., ir tt. Vis tai yra labai naudinga ir reikalinga, bet dabar atsirado da nauji reikalai, bene svarbesni ir už anuos, — tai yra revoliucijos reikalai. Nebereikia jau mums rašyti apie svarbumą laiko pergyvenamojo — tai jau galėjote jus patirti ir iš savo laikraščių; parodėt, kad suprantat tai tuo, kad jau pradėjot aukaut ir šitam tikslui pinigus. Mes čia tik vieną dalyką norėtume jums priminti, kad Didžiojoj Lietuvoj dabar veikia nebeviena revoliucijos šalininkė — Lietuvių Socijaldemokratų Partija, bet ir įsikurusi pernai Lietuvių Socijaldemokratų organizacija „Draugas." Šitos, antrosios organizacijos vardu mes ir kreipiamės prie jusų, draugai, primindami, kad ir surinktiejie Amerikoj pinigai turi buti pavesti ne vienai tik Lietuvių Socijaldemokratų Partijai, o ir „Draugo" organizacijai, kuri, kaip matoma iš išleistų jos paskutiniam tarpe atsišaukimų ir knygelių, veikia, rasi, ne mažiau už L. S. D. P. ir teip pat, kaip ir anojė, rupinasi darbininkų reikalais.

„Tai kodėl juodvi neveikia iš vien?" — rasi vienas, antras paklaus. Atsakymas ant to klausimo galima rasti „Draugo" N. 3 straipsnyje „Dėlko mės atsiskyrėme." „Svarbiausia priežastis, dėl kurios mes buvome priversti skirties nuo L. S. D. P. — yra ten pasakyta — tai yra jos taktika, nepadorus apsiėjimas su kai kuriais savo draugais, nepadori taktika kovoje su demokratais, P. P. S. (Lenkų Socijalistų Partija) ir tt." Neperkratinėsime mes čionai viso to straipsnio — kas nori, tepersiskaito jį pats „Draug;" tepaduosime čionai tik jo pabaigą: „Pradedant mums šitą darbą, yra ten pasakyta, ... buvo du keliu: arba pradėti veikti, visai atsiskyrus, arba sėdėti ir laukti, gal gana ilgai, kolaik nebutų įvykęs terp musų susipratimas. Bet kolaik saulė užtekės, rasa akis išės! Mes suprantame, kad artinasi labai svarbi valanda, suprantame, kad didesnis ar mažesnis darbininkų laimėjimas nuo to priguli, kaip jie supras savo reikalus ir kaip jie mokės už juos kovoti (o dar labiau, kokias pajiegas turės. Rd.). Nedirbti dabar mums išsivilkus — tai butų didelė, neatleistina nuodėmė, ir mes dirbkime, kolaik musų spėkos tesės."

Aukas galima siųsti mums stačiai, arba per laikraščių redakcijas, kurios sutinka priimti šitas aukas.

„Draugo" Redakcija.

Adr.: J. Wanagat,
Wasserst. 12,
Tilsit, Ostpreussen.

25. III. 05.

Isz visur.

|| Prancuziškas inžinierius Lecog de Labet atkako dabar į Ameriką. Jis nori geležinkeliu sujungti didįjį Siberijos geležinkelį su Amerikos geležinkeliais, per Behringo jurių siaurumą padirbti po dugnu tunelį, nuo Vladivostoko, per Siberijos tirus, nuvesti geležinkelį ikiBehringo jurių siaurumai, per tą siaurumą padirbti tunelį, o paskui per Alaską padirbti geležinkelį iki Seattle, Wash. Tas kelias turėtų 4600 angliškų mylių ir kaštuotų 150 milijonų doliarių. Behringo jurių siauruma, terp Siberijos ir Alaskos, turi 36 angliškas mylias, bet jos viduryj yra Diomedes sala, taigi tunelį galima but padalinti į dvi dali. Prancuziškas inžinierius nuo Amerikos ne reikalauja pinigų, juos sudės prancuzai, nori vien išgauti Amerikos valdžių daleidimą nuvesti geležinkelį per Suvienytoms Valstijoms prigulinčius kraštus; Maskolijos daleidimą jau turi. Apart to, Lecoq dar nori, kad karės laike pojurinis tunelis butų neutrališku, kad jo kariaujanti negalėtų gadyti; apgynimą jo pavesti Maskolijai, Amerikai, Vokietijai ir Prancuzijai.

|| Samaros beržė pareikalavo nuo vidaus ministerio Buligano konstitucijos Maskolijoj, kadangi kitaip ir gubernijose prie Volgos užgims revoliucija. Reikalauti konstitucijos nutarė ir suvažiavę į Maskvą Maskolijos daktarų išrinkti delegatai. Randas jautė, kad suvažiavę į Maskvą daktarai statys tokius reikalavimus, kadangi panašius reikalavimus pastatė jau advokatai ir universitetų profesoriai, todėl nenorėjo daleisti susivažiavimo, bet ant galo daleido. Na, ir pasirodė, kad rando baimė ne buvo be pamato, kadangi pirmas darbas suvažiavusių daktarų buvo: užgirti reikalavimų Maskolijoj konstitucijos ir tą reikalavimą išsiųsti vidaus ministeriui.

|| Maskolijoj, rodosi, rengiasi panaikinti garsų stačiatikišką sinodą, kuris teip daug blogo pridirbo Maskolijai, ypač prie garsaus fanatiko, nedoro Pobedonoscevo, o vietoj to sinodo bus paskirtas patriarkas, taigi kaipi popiežius stačiatikių, bet žinoma, tuom popiežiu nebus jau nė caras, nė Pobedonoscev. Ant apkalbėjimo panaikinimo sinodo popai ir mitropolitai pareikalavo, kad butų sušauktas visų mitropolitų susivažiavimas. Išgirdęs apie tokį reikalavimą Pobedonoscev siuto, bet matydamas, kad nieko ne padarys, kadangi paremėjų turi mažai, sutiko ant suvažiavimo popų.

|| Važiuojant per Prancuziją Anglijos karaliui, ant geležinkelio Paryžiuj patiko jį Prancuzijos prezidentas Loubet ir palydėjo iki Lyonsui. Buvo prie to ir abiejų kraštų užrubežinių reikalų ministeriai. Mena todėl, kad likosi padaryta kokia svarbi sutartis terp Anglijos ir Prancuzijos dar labiau suartinanti abudu kraštu. Ne reikia vienog užmiršti, kad didesnis susiartinimas Prancuzijos su Anglija, reiškia griuvimą ryšio terp Prancuzijos ir Maskolijos. Iš to ryšio Prancuzija nė jokios neturėjo naudos, Maskolija gi geriau mokėjo jį išnaudoti; jeigu jau apleisti politišką naudą, tai lieka dar 9 milijardai frankų, kuriuos maskoliai gavo Prancuzijoj.

|| Paskutiniai žemės drebėjimai Indijose daugiau pridirbo blėdies ir nelaimių, nėgu iš syk pagarsino. Mieste Dharmsala sugriuvo didesnė dalis namų; po griuvėsiai namų pražuvo 80% gyventojų. Kazarmėse užgriuvo 470 kareivių nepauliečių ir nėra nė mažiausios vilties juos išgelbėti. Žemės drebėjimai užėmė visą Kongra klonį, o miestą Kongrą su visu išgriovė. Išgriovė teipgi turintį 5000 gyventojų miestą Palompan. Mieste Kauray, terp kitko likosi sugriauta protestoniška misija, pražuvo ir 3 misijonieriai.

|| Paprastai Peterburge pavasasaryj budavo didelė caro gvardijos paroda, ant kurios budavo visa caro šeimyna. Šįmet paroda gvardijos atsibuvo tykiai, be dainų kareivių; caras ir jo šeimyna nedryso pasirodyti. Dreba mat pakinkiai prieš locnus žmonės šiaurės despoto. Kas turi suterštą biauriais darbais savo saužinę, tas bijosi ir locno šešėlio; caro gi saužinė suteršta krauju locnų pavaldinių.

|| Už pritarimą studentams ir laisvamanystą Peterburgo konservatorijos užveizda prašalino nuo profesoriaus vietos geriausią dabartinį Maskolijos muziką ir komponistą, kurio kompozicijas ant kencertų griežia visuose civilizuotuose kraštuose, teipgi ir Chicagoj — Rimskį Korsakovą. Užtardami už savo visų godojamą sandraugą, visi sanariai ciecoriškos muzikos draugystės nuo vietų pasitraukė ir atsisakė toliau pildyti savo pareigas.

|| Kadangi maskoliškai policijai pasisekė Varšavoj surasti ant kapinių užkastas dinamito bombas, tai ji ieškojo kapų su bomboms teipgi ant visų Peterburgo ir Maskvos kapinių, bet, turbut, nieko nerado. Kas sykį pasiseka, antrą sykį pasiseka retai. Nieks mat ne slepia antrąsyk pavojingų daiktų tokiose vietose, kokiose sykį tokius daiktus ne kviesti ieškotojai surado.

|| Lenkijoj, Pabijanicuose, Petrokavo gubernijoj, audimo dirbtuvėsi ant syk pavojingai apsirgo 70 merginų darbininkių; visas reikėjo tuojaus gabenti į ligonbutį, kur daktarai susekė, kad jos apnuodintos. Pasirodė, kad nežinomas piktadarys ant grindų pribarstė arseniko, kurio dulkės, kvėpuojant merginoms, pateko į vidurius ir užnuodino organizmą.

|| Laike laidotuvių be jokios priežasties policijanto užmušto darbininko, Smolenske žmonės kėlė ne prilankias randui demonstracijas. Darbininkai, lydėdami kuną, pryšakyj nešė raudoną vėlavą su parasu: „Mirtis carui žmogžudžiui!" Ant grįžtančių nuo kapinių užpuolė policijantai ir kazokai ir žinoma, daug žmonių sumyniojo, daug sužeidė.

|| Kanados valdžios išdavė naujas tiesas prieš žvejus Suvienytų Valstijų: pagal tas tiesas: kiekvienas Amerikos žvejų laivas, ant kurio bus žuvys, arba tinklai, jeigu prisiartįs prie Kanados kranto arčiau kaip ant trijų mylių, turi but konfiskuotas. Taigi prie Kanados krantų Amerikos žvejai ne gali nė žvejoti, nė parduoti kad ir kitur sužvejotų žuvių.

|| Panamos kanalo komisija, ant darbų prie kasimo kanalo, nors tas Amerikos tiesoms uždrausta, kontraktuoja darbininkus svetimuose kraštuose, ypač ant prigulinčios Anglijai salos Jamaica. Už dienos darbą moka po 75 centus. Mat pats Amerikos randas laužo tiesas, o daro tą todėl, kad Amerikos darbininkai ne dirbs teip pigiai, kaip jis moka.

|| Peterburge caro gvardija, užstojus pavasariui, paprastai išeidavo iš miesto į vasarines stovyklas. Šįmet ją sulaikė mieste. Randas tą sulaikymą aiškina tuom, buk vasarinės stovyklas reikia dezinfekcijuoti, bet tikra priežastis sulaikymo mieste gvardijos yra ta: kad ant pavasario randas laukia pasikėlimo visų Peterburgo darbininkų ir laisvės draugų.

|| Užrubežių laikraščiai praneša, jog caras pasirengęs prašalinti nuo vietos vidaus ministerį Buliginą, o jo vietoj paskirti dabartinį Peterburgo jeneral-gubernatorių Trepovą; ant vietos tiesų ministerio sugrąžinti prašalintą pirma caro reakcijos šalininkų Muravjevą. Jeigu tie visi paskalai teisingi, tai reikia manyti, kad reakcijos tarnai perkalbėjo carą ne duoti žmonėms nė jokių paliuosavimų.

|| Pereitos sanvaitės pėtnyčioj, Revelyj likosi išlipinėti revoliucijonierių atsišaukimai, pranešanti, buk jie užpuls su ginklais ant kariumenės kazarmių. Civiliški gyventojai gavo persergėjimą, kad turėtų ant rankų raudoną skepėtą, kadangi kitaip su jais apseis revoliucijonieriai teip kaip ir su caro tarnais. Diena vienog, atsišaukimuose paženklinta, perėjo ramiai, be jokių maištų.

|| Varšavoj suareštuotus laike bevusių maištų darbininkus atidavė ant nubaudimo kariškam sudui. Tasai sudas du darbininkų vadovu nusprendė jau ant sušaudymo. Visa tų nuspręstų ant nužudymo darbininkų kaltė buvo ta: kad vienas, susirėmime su policija šovė į policistą, kitas gi mušė su lazda policistą.

|| Laikraščiai praneša, jog Indijose, aplinkinėse Lahore siautė žemės drebėjimai, kurie daug blėdies ir nelaimių atgabeno. Mieste Lahore sugriuvo krikščioniška katedros bažnyčia ir mahometoniškas mečetas, vienas iš puikiausių Indijose. Pražuvo teipgi daug žmonių, bet tikro pražuvusių skaitliaus laikraščiai ne paduoda.

|| Nizni-Novgorode moterys pašauktų į kariumenę vyrų pakėlė demonstracijas prieš gubernatoriaus rumą. Šaukė, reikalaudamos duonos. Gubernatorius žadėjo sutverti komisiją apsvartymui varguolių reikalų. Komisijos vienog ne papenės alkstančių kareivių šeimynų.

|| Ant Kaukazo suštraikavo tarnaujanti ant geležinkelio. Suštraikavusių vietas apsodino kareiviais geležinkelių batalijono, bet valdžios naktimis bijosi leisti trukių, kad štraikujanti tarnai ir jų draugai ne išvarytų trukių iš rėlių. Ir žmonės bijosi keliauti geležinkeliais.

|| Mieste Romny, Poltavos gubernijoj, laike dievmaldystos gimnazijos koplyčioj, su dinamitu likosi sudraskytas caro Mikalojaus paveikslas. Dinamitas buvo užkištas už paveikslo. Keturi mokintiniai expliozijos tapo sunkiai sužeisti.

|| Porte Havre, Prancuzijoj, ant pasažierinio garlaivio „Olinda Radriguez," terp keliaujančių į Ameriką 700 bulgariškų ir 400 grekiškų išeivių užgimė kruvinos muštynės. Ant perskyrimo besipešančių porto valdžios sutraukė ugnagesius su šalto vandens čiurkynėms.

|| 5 d. balandžio, per visą naktį, kariumenė ir policija darė kratas visokiuose namuose Varšavos priemiestyj Wola. Rado daug revoliucijonieriškų raštų, revolverių, patronų ir niekur neužmelduotų, besislapstančių ypatų. Suareštavo iš viso 63 ypatas.

|| Maištai Morokko viešpatystėj nesiliauja. Pasikėlėlių vadovas netoli miesto Oujda sumušė sultano kariumenę ir užėmė miestą. Bet per rubežių įėjo dalis prancuziškos kari

|| Caras atstatė nuo vietos kunigaikštį Dimitrą, sunų Aleksandro II brolio, Konstantino, kadangi jis su caro gvardija atsisakė traukti į karę.

|| Mieste Diakovar, pietinėj Vengrijoj, pasimirė pagarsėjęs chorvatų patriotas, katalikiškas vyskupas Juozas Jurgis Strossmayer.

|| Visoj vidurinėj Europoj, tame ir Prusų Lietuvoj, 7 d. balandžio snigo per visą dieną, laukai vėl užsidengė balta sniego paklode.

|| Pereituose metuose Prancuzijoj išleido 12189 knygas, o dusyk tiek gyventojų turinčiose Suvienytose Valstijose 8291.

|| Varšavos universitetas likosi ant neaprubežiuoto laiko uždarytas, per tukstantį studentų saukia į kariumenę.

|| Portuose Venezueles, pietinėj Amerikoj, apsireiškė geltonasis drugys, nuo kurio daug žmonių miršta.

Atsakymas Lawrenčenams.

13 numeryje „Lietuvos", Lawrenčenas apkaltino manę už tai, kad aš dirbau valandą prie žydo, ir kad išvežiau TėvynėsMyl. Dr-tės knygeles. Atsakymą duodu ne Lawrenčenams, bet broliams, kurie skaito „Lietuvą," ir kurie matė tą apkaltinimą.

Pasimirus Viktorui Saboniui, atvažiavau aš į Lawrencą, gyvendamas čia per keturis metus, gyvenau ne ant savo vien naudos, bet ir ant naudos savo brolių. Reikėjo mažiausiai šešių mėnesių, kol galėjau patraukt jaunųjų yyrų ant savęs atidą. Per visą šitą laiką tarnavau aš jiems visokiuose reikaluose su angliška kalba, lankiau sergančius, vadžiojau prie daktaro, kaip kokį sergantį aš nuprausiau, taisiau lovą, mokinau gaspadines, kaip prižiurėti nelaimingus; žodžiu sakant, kam ko reikėjo, tai visiems tarnavau be jokio mokesties. Tokiu budu patraukęs prie savęs, radau progą juos organizuoti ir rodyti kelią prie ko nors geresnio. Paėmėm salę, kurią aš prižiurėjau kaip savo kambarį; taisiau, norėdams padaryti įspudį ant savo brolių draugiško sugyvenimo, ir kartu patraukti prie augštesnės idėjos ir mokslo. Vieną žiemą įtaisiau mokyklą, suradau anglijoną, kuris teipgi dirbo ir ant lietuvių labo. Ateidamas vakarais keturis syk ant sanvaitės, mokino angliškai, o kas norėjo, tai lietuviškai.

Darbas šitas ėjo man labai sunkiai: toli dirbdamas dienomis, turėjau bėgt ant salės, užkurti pečių, sutaisyti lekcijas ir atėjusius brolius raminti, aiškinti vertę mokslo ir vargus tų žmonių, kurie gyvena be mokslo. Vyrus turėjau kalbinti kaip mažus vaikus prie mokslo, savo draugui anglijonui aiškinau, jog mano broliai lietuviai yra nuskriausti caro, bet jie yra protingi žmonės ir iš jų galima padaryti gerus žmonijos sanarius. Vienog aš pats turėjau didžiausią vargą, paniekinimą ir nekartą nuo smugių ką tik išsisukau.

Daug reiktų rašyti, ant parodymo visų atsitikimų ir darbų, bet to butų per daug, gana kad aš dirbau, kiek tik galėjau su savo protu ir kišenium, ant to turėčiau liudininkus bet tik terp anglijonų, nes lietuvių suprantančių pasišventimą ten nebuvo ir šiądien nėra.

Gana to ant parodymo, jog aš dirbau ant supažindinimo lietuvių su žmogiškais reikalais ir su politika. Vesdavau juos ant darbininkiškų susirinkimų, bet buvo priešai, kurie ardė viską ir šiądien jų yra, ir pakol jaunesni vyrai nesusipras, nieko gero negalima tikėtis. Jie apkaltina manę, kad aš dirbau pas žydą valandą. Dirbti ant duonos reikia kur darbą gauni, tą žino jau ir vaikai. Jeigu aš ką nuskriaudžiau, tegul tas parašo. Knygas T. M. D. aš neišvežiau, tik palikau pas Tamošių Valecką. Vardus visų T. M. D. sanarių kuopos atidaviau Jonui Strazdui. Jeigu jus, broliai, nesuvedėte į tvarką savo reikalų, aš negaliu gelbėti, nes terp jus gyvendamas, prisidirbau tiek, kiek mano pajiegos tesėjo. Surinkdavau duokles Susivienyjimui, kalbindavau draugus prie T. M. D. Aš bėgiojau kas vakarą, jus tik piktinotės ir ieškojote progos išniekinti, tai dabar dirbkite pats; vadovų lietuviai neturi, kiekvienas suprantantis dirba, jie yra savo brolių ne vadovais tik tarnais ir už darbą tankiausiai užsitraukia panieką ir koliojimus. Linkiu jums susiprasti ir darbuotis patiems, kiek tik galite, o viskas bus gerai ir visi galėsime pasidžiaugt iš jus darbų.

M. Paltanavičia.

Prekes apgarsinimu.

1 colis druko, už 1 syki. .....50c.

Paprasti pajieszkojimai ar draugysczių mitingai ar baliu apgarsinimai po 50c. už kożna syki.

RAŠTO ISTORIJA

Pagal A. B. Schnitzer'i.

Ypač mėgsta nuožmiejie ženklus reiškiančius karžygius: teip, paveikslan, ženklas pn. 4 reiškia, jog jį nešiojantis dalyvavo karžygiuose prieš tautos priešus, o ženklai pn. 5 ir 6 buvo simboliškais ženklais pergalėjimo priešų. Nr. 7 ir 8 buvo simboliškais ženklais apsivedimo: pirmutinis vyriškių, antrasis moterų. Apart parodyto pn. 8 simboliško ženklo apsivedusios moteriškės, australiečiai turėjo dar kitą, parodytą pn. 9.

Tokiu budu matome, jog tatuiravimas, marginimas žmogaus kuno visokiais ženklais lošė savo rolę istorijoj rašto. Žmogaus kunas, jo oda buvo medega, ant kurios, vietoj popieros, žmonės pradėjo rašyti; žmogaus kunas, išmargintas visokiais ženklais, pas nuožmias tautas yra tuom pačiu, ką pas civilizuotas tautas knyga su aprašymu žmogaus gyvenimo, arba kuom yra pasportas, arba, dar geriau — „formuliariškas raštas" maskoliškų urėdninkų. Nuožmasis savo dokumento pamesti negalėjo, kadangi jį turėjo ant savo kuno. Betatuiruodami, žmonės išmoko, su ženklų pagelba, išreiškinėti savo mintis ir, tokiu budu, tatuiravimas buvo laipsniu prie tikro abrozdinio rašto, atsiradusio vėliau, pasikėlus žmonėms ant augštesnio civilizacijos virbalo, su kuom drauge atsirado daugiau reikalų, ant išreiškimo visų neužteko jau žmogaus odos. Iš tikro, likosi ištirta, jog abrozdinis raštas, daugume atsitikimu, atsirado pas tautas prisilaikančias tatuiravimo kuno ir ten abrozdinis raštas pasiekė augščiausio išsilavinimo, kur tatuiravimas buvo labiausiai išsilavinęs. Apskritai, žmonės ne iš syk nuo daiktinio rašto, taigi išreiškimo mislių su pagelba daigtų, perėjo prie piešimo, bet paskutinis dirbosi per amžių eiles, turėjo savo išsivystymo laipsnius, pradedant nuo prasčiausių giminės ženklų ant kuno, baigiant labiausiai išlavintu tatuiravimo budu polinėziečių; nuo tatuiravimo žmonės perėjo prie tikro piešimo jau ne ant kuno, bet ant visokių medegų, kaip antai: ant audimo, medžių žievės, lapų, ant žvėrių odos, arba kitokių daiktų.

III.

Piešimas. Idiografija indijonų ir senovės egiptijonų.

Iš žmonių kulturos istorijos mes žinome, kad jau priešistoriškuose žmogaus gyvenimo laikuose žmonės pažinojo pradžią visokių mokslų, net dailės, bet raštas pradėjo vos atsirasti, taigi kiti mokslai atsirado pirmiau negu rašto mokslas. Žinome teipgi, kad mokėjimas piešti atsirado nuo labai senų laikų. Net tuose laikuose, kada žmonės nepažinojo geležies, kada visi jų įnagiai buvo iš akmens, kada jie neturėjo namų, kada gyveno, kur pasitaikė, tankiausiai gamtos padirbtose žemėj olose, kada nepažinojo ugnies, mito augmenų vaisiais, valgė žalią mėsą sumedžiotų žvėrių ir gėrė jų kraują, jau tuose laikuose, kada ant žemės gyveno seniai išnykę milžiniški žvėrys: mamutai, plaukais apžėlę milžiniški nosaragiai, uolų meškinai — žmonės su savo akmeniniais įnagiais išrašinėjo ant kaulo, rago, arba medžio paveikslus visokių juos apsiaučiančių daiktų. Prancuzijoj, netoli Orleanso, neseniai užtiko gamtos padirbtas olas su ženklais gyvenimo priešistoriškuose laikuose žmonių. Drange su daugybe kaukolių, skeletų ir kaulų olų gyventojų, rado šmotelius elnių rago, kaulus mamuto, ant kurių buvo gana gerai ir teisingai išpiaustyti paveikslai visokių žvėrių, žmonių, arklių, šiaurinių elnių, mamutų ir tt.. Supratama, kad visi tie paišiniai neturėjo nieko

Priešistoriškų laikų paišiniai, rasti olose Dordognos, Prancuzijoj.

bendro su abrozdiniu raštu, buvo padirbti teip sau, bet aišku, kad mokanti piešti buvo jau tuose laikuose, kada ant žemės gyveno milžiniški žvėrys. Be abejonės, tie paišiniai tuose laikuose neturėjo nė jokio praktiško

Kaulas su išpiaustytu mamuto paveikslu, rastas olose La Madelaine.

pritaikymo, bet buvo vien bandymais nupiešti matomus daiktus ir tie bandymai tiems labai senų laikų daildariams su visu pasisekė. Laikui bėgant, kada piešėjai labiau išsilavino ir patsai piešimas nebuvo jau bandymais be mislies piešti pavidalus matytų daiktų, jį pradėjo pritaikinėti prie išreiškimo mislių, kadangi toks budas buvo iš tikro daug praktiškesniu ir parankesniu už susižinojimą su pagelba daiktų. Ir iš tikro, priėmę už pamatą piešimą prie perdavinėjimo savo mislių, žmonės nužengė gana didelį žingsnį pirmyn. Ne visas juk mislis galima buvo išreikšti su pagelba, paveikslan, kirvio, pypkės, pelės, varlės, vilyčios arba ko kito; iš kitos vėl pusės, ne iš visų daiktų galima buvo naudotiesi susižinojimui: paveikslan, sunkių daigtų negalima juk siųsti toli; tuom tarpu nupiešti galima kiekvieną daiktą, taigi su paišiniais galima daug daugiau išreikšti negu su pačiais daigtais. Reikia čia pasakyti, kad pirmutiniai pritaikymai abrozdinio rašto buvo kuo prasčiausi, nepainus: rašantis, perdavimui mislių stengėsi nupiešti, kopiruoti išveizdį visų tų daiktų, su kurių pagelba norėjo ką nors išreiškti, koki rišosi su aprašomu reikalu. Taigi, iš pradžių žmogus su piešimo pagelba galėjo išreiškti savo mislis neališkiai, nepilnai; turėjo išleisti savo rašte visus tuos žodžius ir čielas mislis, kokių negalima buvo perduoti su pagelba piešimo daiktų. Teip, paveikslan, jeigu reikėjo pranešti, kad žmogų sudraskė tigras, arba kad vilkas pagriebė ėriuką, tai piešė sudraskytą žmogų prie nupiešto tigro paveikslo, arba piešė vilką, prie kurio guli negyvas ėriukas.

Laikui bėgant, susirašinėjimas, susižinojimas su tokio rašto pagelba pasirodė neužtenkančiu, raštą reikėjo gerinti, taisyti, daryti jį geresniu, suprantamesniu, galinčiu išreikšti pilniau ir aiškiau žmogaus mislis, geismus ir reikalavimus. Pasidauginus gyvenimo reikalams, išsiplatinus žmonių supratimui, užgimė reikalas mokėti išreikšti ir mislis ne vien daiktus apimančias. Suprantama, kad tas necivilizuotam žmogui buvo labai sunkiu, kadangi tokioms mislims, tokiems išreiškimams atsižjo tverti visai naujas formas ir tai tokias, kokių žmogus negalėjo savo akimis matyti, kokių gamtoj nėra. Ir tas sunkenybes, vienog, pergalėjo žmonių protas. Pradėjo jie nuo to, kad ir išreiškimui tokių mislių, neišreiškiamų daiktais, piešė teipgi daiktus, bet ant to rinko tokius, prie pažiurėjimo ant kurių tuojaus gema atsakanti mislis. Teip, paveikslan, prie vieno tik pažiurėjimo ant liuto arba erelio, žmogaus galvoj tuojau gema mislis apie jų didelį tvirtumą ir galybę, todėl ant išreiškimo galybės ir tvirtumo, ko su pagelba paprastų daiktų išreiškti negalima, piešė paveikslą liuto arba erelio. Teipjau ant išreiškimo atsidavimo, ko teipgi daiktu išreiškti negalima, piešė šunį, kadangi šitas gyvulys yra labiausiai žmogui atsidavęs; ant išreiškimo karės — piešė kirvį, jėtį, vilyčią, arba kitokį ginklą, vartojamą karėse. Bet žmonių kalboj daug yra žodžių ir dalykų, kokių negalima išreikšti daiktais, kokiems ne lengva buvo surasti atsakančius, visiems suprantamus ženklus. Kokiais, paveikslan, ženklais galima išreiškti tokius žodžius, kaip: gyvastį, mislį, nuliudimą, džiaugsmą, protą, mokslą, dienas, mėnesius, metų dalis? Bet tą gana sunkų ant pirmo pažvilgio klausymą žmogaus protas išrišo gana praktiškai ir suprantamai. Amerikoniški indijonai, ant išreiškimo tokių žodžių, sutvėrė čielą eilę visokių simboliškų ženklų, koki per sutarimą įgavo aiškią, visiems žinomą prasmę; ir Europoj išsidirbo diktai tokių simboliškų ženklų, bet šiądien, turint raidinį raštą, tuos simboliškus ženklus vartoja vien daildariai: žmogaus skeletas su dalgiu, reiškia mirtį; senis su dalgiu ir ilga barzda — laiką; moteris su visokiais tirinėjimo įnagiais — mokslą; moteris su arfa — muziką ir tt.. Ant išreiškimo gyvasties indijonai piešė paveikslą ragnotos kirmėlės (ant pav. nr. 1); ant išreiškimo mirties, pie

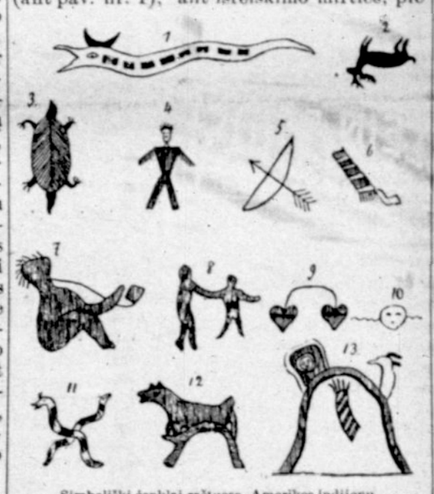

Simboliški ženklai raštuose Amerikos indijonų.

šė paveikslą žvėries pastatyto ragožium, taigi galva žemyn, o kojoms augštyn (ant pav. nr. 2); ant išreiškimo pasisekimo — piešė želvę (nr. 3); ant išreiškimo bruzgumo, gabumo — piešė paveikslą žmogaus su sparnais vietoj rankų (nr. 4); ant išreiškimo karės — piešė ištemptą saidoką su vilyčia (nr. 5); pypkė papuošta plunksnoms — reiškia sandarą (nr. 6); paveikslas žmogaus rukančio pypkę — reiškė padarymą sandaros (nr. 7); draugystę reiškė dvi sujungtos dviejų ypatų rankos (nr. 8); meilę — dvi surištos širdys (nr. 9); galva su dviem, vietoj ausų, brukšniais — reiškė tėmijimą (nr. 10); dvi sukryžiavotos kirmėlės — reiškė atsargumą (nr. 11); vilkas, tupintis ant mėlymo dangaus skliauto — reiškė buti ant sargybos (nr. 12); paveikslas rankos ištiestos prie dangaus, ant kurio buvo nupieštas dievo paveikslas — reiškė maldą (nr. 13).

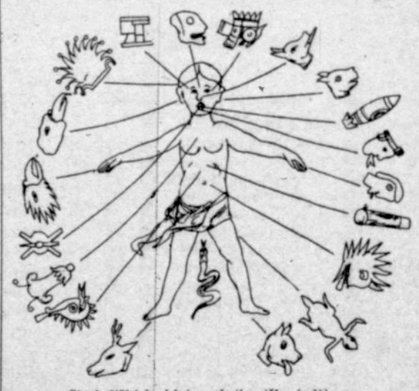

Simboliški ženklai meksikoniškų indijonų.

Meksikoniškų indijonų kunigai vartojo teipgi visokius simboliškus ženklus, parodančius visokias kuno dalis, arba gal tų kuno dalių ligas, bet apart to, tie simboliški ženklai turėjo ir kitokią prasmę. Parodytas ant paveikslėlio pavidalas galvos — reiškė kaktą; namų — dešinę akį; lytaus — kairiąją akį; vandens — plaukus; šuns — nosį; erelio — dešinę ausį; triušio — kairiąją ausį; titnago — dantis; saulės — liežuvį; žmogaus pučiančio — lupas; vanago — dešinę ranką; bezdžionės — kairiąją ranką; žiedo — krutis.

(Toliaus bus.)

Nauji Rasztai

Algimantas arba Lietuviai XIII szimtmetyje. Istoriszka apysaka, parasze Dr. V. Pietaris. Tomas 2. Shenandoah, Pa. 117 pusl.

Yra tai iš tikro No. 1 „Dirvos" už šiuos metus. Apysaka šita pirmiausiai eina per „Žvaigždę," paskui patenka į „Dirvą" ir ant galo pasidaro iš jos atskiras knygos tomas.

Apysaka parašyta užimančiai, kalba graži. Aprašo laikus garsaus maskoliško kunigaikščio Romanovo Galicko, kuris baisiai persekiojo lietuvius.

Szaltinis. Laikrasztis iszeinas kas antra menesi, pavestas gilesniam gyvasties iszpažinimui. Tilžej, iszleidžiamas Wilhelmo Starosto.

Yra tai laikraštis paskirtas theozofijai ir spiritizmui, o ne apskritai kokiai nors lietuvių luomai arba jų apšvietimui. Apart „Bitininko", dar lietuviai ne turi nė vieno speciališko laikraščio. Mokslų teip daug yra, apie kokius musų žmonės ne turi supratimo ir tai naudingų. Kalba Šaltinio sunki, išreiškimai sunkiai suprantami. Apskritai lietuviai galėtų dar ilgai be „Šaltinio" apsieiti, turėdami daug svarbesnių už theozofiją reikalų.

T. Rutkovski. Audra Giedroje. Farsas trijuose aštuose. Isz rusiszko verte lietuviszkon Mar. K—lio. Peterburgas. 1905 m.

Naudojasi mat jau ir Maskolijoj lietuviai iš spaudos daleidimo, gaila vien, kad ne pradeda nuo reikalingiausių lietuviams raštų. Šita farsa versta iš maskoliškos kalbos, ne priguli nė prie blogiausių, nė prie geriausių; tą patį galima pasakyti ir apie lietuvišką vertimą.

Penkiolikai metu sukakus. Ruozai isz „Ukininko" gyvenimo. Parasze Ukininkas. Tilžeje. 1905 m. 16 pusl.

Yra tai, teip sakant, gyvenimas lietuviško laikraščio „Ukininko," nuo jo užsidėjimo iki šiam laikui, pabrėžtas storais ruožais. Aprašyme yra ir tulos klaidos ir apleista gana diktai svarbių žinių. Ne paaiškinta antai visai prietikių su Jankum ir daugelio kitų gana svarbių dalykų. Matyt, kad autorius tos pradžios gyvenimo „Ukininko" gerai nežinojo, ką pats patvirtina; bet rodosi, kad žinias galima buvo surinkti nuo arčiau prie to stovėjusių; vėliau gal but tas sunkesniu, ratelis pirmutinių darbininkų eina vis siauryn.

Vietines Žinios.

— Ant Archer ave., mašinistas Hugh Coyle, susipykęs su savo pačia, negalėdamas žodžiais pertikrinti, šovė iš revolverio ir pataikė į krutinę. Kada pati puolė ant žemės, Coyle, tikėdams kad ją užmušė, pats nusišovė. Yra viltis, kad pašauta moteris išgis.

— Namuose pn. 2959 S. Canal st., nuo priėjusio į kambarį gažo, užtroško: darbininkas Harry Monroe, jo pati Ona, duktė Mary ir brolis Charles. Mat einant gult, negerai užsuko gazą.

— Ant West Harmon Place, pn. 32, susirinkę pas Joną Stacki, gėrė alų jo trjs draugai, visi lenkai. Užkaitus galvoms, užgimė nesutikimai, o toliau muštynės, laike kurių Juozas Kenečki pagriebė sukultą butelį ir teip dručiai drožė į galvą savo vaišytojui Stockiu, kad pramušė kaulą ir perpiovė kelias svarbias gyslas. Pavojingai sužeistą žmogų nugabeno į Aleksijonų ligonbutį, o neramų svečią į policijos areštą.

Prie galo gyvenimo.

Ponas V. Cheplik iš Stuart, Pa., baimijosi labai, kad galas jo gyvenimo yra labai artimas. Sako jis: „Buvau sunkiai susirgęs. Mano skilvys nenorėjo priimti jokio maisto. Nužudžiau visai norą valgyt ir gert, o nors teiravausi pas daugelį daktarų ir vartojau visokius vaistus jų prirašytus, vienok patėmijau vienvalinį žudymą pajiegų, gyvasties ir teipgi pinigų. Buvau tvirtai persitikrinęs, jog galas mano gyvenimo yra netolimas. Bet vieną kartą iš netyčių atyda mano nukrypo ant daugelio išgydymų Trinerio Amerikoniškojo Eliksyro Karčiojo Vyno atsitikimuose, kurie rodėsi buvo be vilties išgydymo. Turėjau suvartoti kelias bonkas šitų vaistų, bet išeiga buvo beveik stebuklinga. Mano sunaikinta sveikata likosi man pilnai sugražinta ir labai trokštu rekomenduoti kuoširdingiausiai šitą vaistą visiems sergantiems viduriais." Nėra šiame vėsame plačiame sviete gyduolės, kuri teip veiktų kaip Trinerio Amerikoniškasis Eliksyras Karčiojo Vyno visose silpnybėse iššaukiančiose nužudymą valgumo. Sparčiai priverčia visus organus prie padidintos ir energiškos veiklos. Yra tai geriausias vaistas valymui kraujo. Gaunamas visose aptiekose arba pas patį pabrikantą Juozapą Trinerį, 799 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

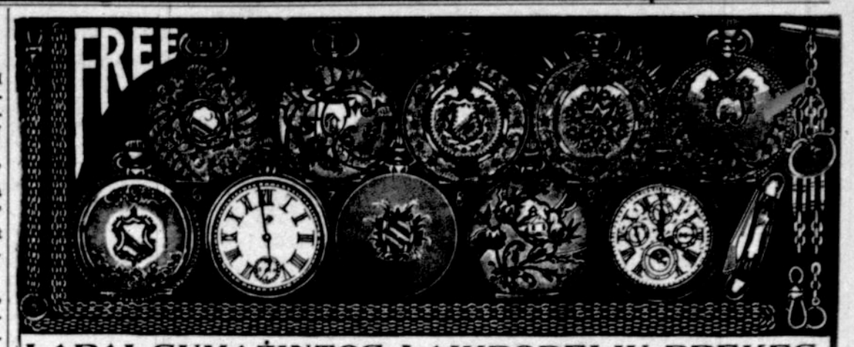

LABAI SUMAŽINTOS LAIKRODELIU PREKES.

TEIP ŽEMU PREKIU DAR NIEKADOS NEBUVO! Kiekvienas dabar galite turet laikrodeli.

Mes esame seniausi laikrodžiu prekejai, ir sziandien szio laikrasczio skaitytojams smarkiai numažiname prekes ant laikrodeliu, teip kad jau yra dabar *kiekvienam prieinamos*, ir joki kiti laikrodeliu parduvejai *neinstengia su mumis konkuruoti.*

Prie kotno pirkto laikrodelio priidedame dovanu puiku Dickens lenciugeli su cameo prie vyriszko, 50 coliu Longnette prie moteriszko laikrodelio.

No. 1. 14k Dvigubai paauksuotas Hunting lukszta. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas. Iszrodo ant $25 *Aukszinio laikrodelio.* Getai akmeniuota masznerija, nustatomas teisingiausiai parodo laika. Kiti pardavejai garsina tokius po $3.50. $3.75 **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $2.98.**

No. 2. 14k Dvigubai paauksuotas ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, hunting. Iszrodo kaip $40.00 *aukszinis laikrodelis.* Tikra Amerikiszka masznerija, pilnai akmeniuotas, nustatomas. Puikiai gražus viruotas. Kuotikriausias laiko rodytojas. Kiti garsina tokius po $4.49, $4.75, $4.95 ir $5.50. **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $3.98.**

No. 3 14k Dvigubai paauksuotas Su gaubtais papuoszimais, dailiais lukszlais, puikus laikrodelis. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas; hunting. Isrodo ant $45 *Aukszinio laikrodelio.* Tikra Amerikiszka masznerija, su daugeliu akmenu, nustatomas. Geriausiai laika laiko. Kitur parduoda po $6.50, $7.25, $8.50 **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $5.25.**

No. 4 14k Dvigubai paauksuotas Su gaubtais papuoszimais, *iszsodintas su Peru Diemantais, Rubinais, etc* Puikus lukszlai. Nerasi puikesnio. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, hunting. Isrodo kaip $50 *Aukszinis laikrodelis.* Maszinerija tokia pat kaip No. 3. Kitur tokius parduoda po $6.75, $8.00, $9.25 **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $5.75.**

No. 5 14k Tikras auksu lietas, Puikiai gravirnotas, hunting. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas. 2 lukszlai szioro gryno aukso. Nekados nenusizers de nenublanks. Isrodo kaip $60 *Aukszinis laikrodelis,* su dangeliu akmenu, grynai Amerikiszka masznerija, nustatomas. Laika laiko kuogeriausiai. Kiti garsina tokius po $7.25, $8.50, $9.50 **Gvarancija ant 25 metu. Musu preke $6.25.**

No. 6 Tikras 14k Auksu lietas Lukszlai geriausio darbo, hunting, ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, puikiai gravirnotas. 2 lukszlai isz extra gryno aukso teses visa szaži. Tikrai Amerikiszka masznerija su naujausiais pagerinimais. Isrodo kaip $100 *Aukszinis laikrodelis,* nustatomas. Puikus ant puikiausio. Nerasi geresnio laiko rodytojo. **Gvarancija ant 25 metu. Musu preke $9.99.**

No. 7 Tikras Nikelinis, Be virszaus. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas. Drutas ir geral parodo laika, niekados nenublanks. Tikra amerikiszka masznerija. Nustatomas kaip reik. Tikrai puikus laikrodelis. **Gvarancija ant 5 metu. Musu preke už vyriszka $1.98, mot. $2.98.**

No. 8. Naujojo Sidabro laikrodelis, vyriszkas ar moteriszkas, tikrai vokiszkojo sidabro laikrodelis. Ausute užsukamas ir nustatomas, pilnai akmeniuotas ir su grynais amerikiszkais viduriais, niekados nenublanks. Drutas ir ilgai gali laikyti. Geresnio negali gauti. Kiti panszina parduoda po $5.25, $5.75 ir $6.50. **Gvarancija ant viso amžiaus. Musu preke $4.50.**

No. 9. Grynai Sidabrinis, vyriszkas ar moteriszkas, ausute užsukamas ir nustatomas, gravirnotas ar lygus. Hunting lukszlai. Padarytas isz grynai *extra kalto sidabro,* su tikrais amerikiszkais viduriais, pilnai akmeniuotas, su naujausiais pagerinimais. Yra tai viena isz didžiausiu musu ofertu tame skyriuje. Kiti parduoda po $9, $10, $12. **Musu preke $6.95.**

No. 10 Kalendorinis laikrodelis, *Tik vyriszkas. Parodo valandas, dienas, menesius ir metulio atmainas.* Lukszlai isz juodo oxiduoto plieno, kuri mes **gvarantuojame ant visados.** Yra tai vienas isz Puikiausiu laikrodeliu, su geriausiais mechanizmais, pilnai akmeninotas. Laika kuoteisingiausiai parodo. Kiti parduoda po $10.50, $12.50, $15.50 **Musu preke $7.50.**

Mes parduodam tavorus pilnai juos gvarantuodami. Kam laikrodelis nepatiks, ar ras jame kokia yda, atmainysime ant kito, arba *pinigus sugrotinsime.*

VISUS LAIKRODELIUS SIUNCZIAME C. O. D. *ant szegyancziavimo* pirm užmokejimo pinigu, bet czia pirkejas užmoka tik Expreso kasztus, o jei rasto laikrodeli ne tokiu, kokiu mes padraszome, gali sugrąžinti *mums* kasztais. *Jei pinigus priszunczia kas drauge su orderiu, duodame* DOVANAI *puiku lenktini peili* ir visus expreso kasztus mes pats apmokame.

KAIP ORDERIUOTI: Paduok savo *pilna adresa,* paženklink *numeri* ir *preke* laikrodelio, koki jus norite *vyriszka ar moteriszka,* diduma, ir padaok areziausio *Expreso ofisa.* **Kur nera Expreso ofiso** tai savo orderi ir pinigus pasiunsk registruotoj gromatoj arba Iszpirk Money Orderi. Tada mes laikrodeli ir peili pasiunsime per pacsta užregistruotam pundelyj. Jeigu jus pirksite ant syk *szesta* vienokio numerio laikrodeliu, Taigi, jei duosime sau jus pirksite ar parduosite duosime **DYKAI! VIENA LAIKRODELI.** *szesta* laikrodelius No. 3, tai gausite prie to **DYKAI VIENA LAIKRODELI** No. 3. **Niekur nepirk kitur laikrodelio** pirm negu pamatysi musiszkius. Per tai užcedysite daug pinigu. Szios prekes ne visados bus teip žemos, todel *siunsk orderi sziandien.*

Atlas Jewelry Co., 261 METROPOLITAN BLOCK, Chicago, Ill.

Draugyscziu Reikalai

Balius Montello Lietuviszko Beno.

Užpraszom Bostono ir aplinkines Lievius ir Lietuvaites ant parengto musu baliaus, grajis net 25 muzikantai gražiausius Lietuviszkus tancius, kokiu dar Bostone nebuvo. Atsibus subatos vakare 29 balandžio 1905 m., prasides koncertas nuo 7.30 iki 9, o nuo 9 iki 12 szokiai Broadbine Hall, kampas Dover and Albany Sts., Boston, Mass. Szirdingai užpraszo visus Montello Lietuviszkas Benas.

14—IV

Chicago, Ill. 36 kuopa Susiv. L. A. tures II-ra ketvirtini susirinkima nedelioj 16 d. balandžio 1905 p. L. Ruigio salej pn. 3301 S. Morgan kerte 33 Str. 1-ma val. die. ant kurio užkviecziam visus geros vallos lietuvius prisirasyti prie **Susiv. Liet. Am.** Teipgi sanariai be atsisakymo visi bukite ant szio susirinkimo, nes bus apsvarstymui svarbus reikalai.

Komitetas.

Treczias Didelis Lietuviszkas Balius.

Chicago, Ill. Martyno Dr-te Lietuviu Evangeliku parenge baliu subatoj, 6 d. gegužio, 1905 m. Ruehl's saleje, 220—224 W. 12th st. tarpe Jefferson ir Union ul. Prasides 7:30 vakare, tikietas vyrui su moteria 25c. Bus gražus pasilinksminimas, muzika po vadovyste Valentinaviczius. Kvieczia visus kuoskaitlingiausiai susirinkti ir smagiai lyg noro pasilinksminti.

Komitetas.

(V—5)

Žingeidus Perstatymas.

Brooklyn, N. Y. 24 balandžio 1905 Lietuviszkas Demokratiszkas Kliubas Brooklyne perstatys gyvais paveikslais kare maskoliu su japonais.

Bus parodyta naturaliszkoj formoj kaip Japonai paeme Port Arturą, kaip sumusze generola Kuropatkina ir daugybe kitu musziu. Paveikslai bus rodyti per prof. G. H. Thomas su naujausiai Edisono iszrasta prietaisa perstatymui Gyvu Paveikslu! Po perstatymui bus didelis balius su puike muzyke po vadovyste prof. S. Rinkeviczius. Muzike prasides 7 val. vakare. Paveikslus prades rodyti 7:30 vakare, saleje Caecilia hall 101—103 Grand str. Brooklyn, N. Y. Nuoširdžiai užpraszo visus vyrus, moteris ir merginas atsilankyti ir pasinaudoti isz matymo kaip musu broliai žuva svetimoj szalyj. Tie paveikslai pasiliks szirdyse per amžius. Atsilankiusieje pamatys Mandžiurija su visomis jos baisybemis. Tikietas su padejimu drabužiu vyrams 25c. moterims 15c. Dalis pelno isz szio perstatymo bus paskirta naudai Maskolijos revoliucijonieriu ir laimei tevynes Lietuvos.

Komitetas.

Jau Artinasi 12tas Balius.

Nedelioj, 30 balandžio (April) 1905, atsibus dvyliktas balius Jaunu Amerikos Lietuviu Pasilinksminimo Kliubo, Freiheit Turner saleje, 3417—3421 S. Halsted st., prasides 5 val. po pietu. Grajys profesorius Kiefer. Inženga vyrams 35c., o moterims 25c. Visi yra szirdingai užpraszomi.

Komitetas.

(IV—28)

Pajieszkojimai.

Pajieszkau darbo prie buczernes ar grosernes turiu 5 metus praktikos ir savo darba geral galiu atlikti.

Franas Paplauskas,
3324 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajieszkau Simano ir Zuzanos Szimkeviczu kurie nesenei atvažiavo Amerikon isz kaimo Motiszkiu, Seredžiaus parap., Kauno pav. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

Antanas Firaviczia,
Box 177, Lincoln, N. H.

Pajieszkau savo draugo Leono Žario su kuriuom 3 metai atgal persiskyreme Libave ir jis iszvažiavo Amerikon. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Frank Vinerski,
Box 139, Branford, Conn.

Pajieszkau savo pusbrolio Konstantino ir Leonardo Petruliu, Konstantino Mikolajuno isz Folvarko Zaczyszo ir Bronislavos Lapienaiczios okolikos Vilkiszkės, visi Kauno gub., Panevežio pav. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Felix Petrulis,
Box 294, North Abington, Mass.

Pajieszkau savo brolio Petro Juszkos, Kauno gub., Panevežio pav., kaimo Ažagu, gyveno Philadelphijoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

M. Juszka,
106 W. 14th st., Chicago, Ill.

Pajieszkau Franciszkaus Jucevicziaus isz kaimo Szemetiszkiu gyvenusio Philadelphijoj ir savo brolio, Jono Sabucžio isz kaimo Šarakiszkiu gyvenusio Chicagoj. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine adreso:

V. Sabutis,
8 Lincoln st., Brighton, Mass.

Pajieszkau savo brolio Antano Pocevicziaus, Kauno gub., Raseiniu pav., Eržvilkos vol., kaimo Balioniu. Asz tik dabar atvažiavusi isz Lietuvos norecziau su jubm pasimatyti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Juze Pocevicziute,
59 Porter st., Cambridge, Mass

Pajieszkau Kazimiero Macejaucko, Martino Mejerio ir Jono Trijonio, visi isz miestelio Pagrancziu, Raseiniu pav., Kauno gub., gyveno Chicagoje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine adresu.

Antanas Macejauskis,
924 33rd st., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo dedes Antano Lenkarto, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Užvenu, gyveno Chicagoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

Ona Rimkaite,
1220 No 3rd st., St. Louis, Mo.

(IV—21)

Pajieszkau savo vyro Antano Borenčio, Eržvilko parap., Raseiniu pav., Kauno gub., 8 metai kaip Amerikoje, asz tik ka pribuvau isz Lietuvos ir neturiu kur pasideti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Ona Borkentiene,
1028 S. 2nd st., Philadelphija, Pa.

Padekavone.

Guoduotins A. Olszevski!

Asz esiu labai juma dekingas už gera szifkorte su kuria mano sesele labai gerai ir greitai atvažiavo. Laivas perplauke jures per 7½ dienas. Užtai jums labai dekavoju ir visiems savo draugams veliju, kad pas jus szifkortes pirktu.

J. Delkus,
761 W. 14th st., Chicago.

Pigiai ant pardavimo geras saliunas vietoje lietuviu ir lenku apgyventoje, prie didelio fabriko. Savininkas turi važiuoti in kraju, todel parduoda pigiai. Powder Up. 1051 32nd st., Chicago.

(IV—21)

Pigiai ant pardavimo geras saliunas vietoje lietuviu apgyventoje arti didelio pabriku lease geras ant dvieju metu. Savininkas turi kita bizni, todel szi nori parduoti 545 S. Canal st. kerte 13-tos ul. Chicago.

(IV—21)

Pigiai ant pardavimo saliunas lietuviu apgyventoje vietoje; atsiszaukite po numariu 629 S. Sanal st., Chicago.

(21—IV)

Pigiai ant pardavimo, jei pasiskubinus, 4 kambariais grinczia su geru ponamiu (beizmentu), puse bloko nuo lietuviszkos bažnyczios. Artesnems žinioms kreipkis ar adresuok,

J. Carey, 24 W. 19th st.

(14—IV)

Pigiai ant pardavimo geras lietuviszkas saliunas arti didelio fabriko, puikiai isztaisytas, graži sale veseliams ar mitingams. Locnininkas iszvažuoja in kita miesta ir norincziam vietos yra gera proga ingyti gera saliuna. Atsiszaukite pn. 706 S. Sangamon st., kerte W 14 pl., Chicago, Ill.

(4—21)

**Aukos reikalams revoliucijinio judej

Asz Tave Iszgydysiu!

Asz esu seniausias specijalistas Chicago] nuolatiniam gydyme vyriszku ir užsenejusiu ligu. Asz iszgydau nuodugnial kraujo užnuodyjima, reumatizma, užsenejusias paslaptingas ligas ir ligas pasilnanczias nuo zaginosi save ir isdykumo; gelima kaulu, skaudejima ir svaigima galvos, skaudejima po krutine, sanariu, nugaros ar streno; gelima ar nepaprasta plakima szirdies; užima ausyse ir galvoje; drebejima kraujo, pamelinavusius paakius, spuogus ant veido ar kuno, geltonas plemas ar ronas ant bei dalies kuno, puvima ar skaudejima gerkleje, užkietejima vidurius, bjaurius ir baisius sapnus, sunkuma kojose, indubusias akis, nubegima seklos laike miego ar prie nusiazlapinimo, negalejima miegoti ar valgyti, dusuly, trumpa kvepavima; niežus, skuros, inkstu, kepenu ir skilvio ligas. Jeigu esi nuolatai, nuvarges ir greitai pailstantis, bangus, gedingas, nusimines, užsirupines ir nustojas vilties iszgyjimo, jeigu lytiszkos dalys yra nusilpneje jog negali atsakancziai atlikti vyro priderycziu ir neturi valsiaus; jeigu esi užkrestas kokia liga, turi tankiai szlapintis diena ir naktyje, tai ateik pas mane o asz duosiu teisinga roda dykai.

Susiazlapinimas lovoje bemiegant yra labai inkirus ir geda darantis kenkimas, ir dangumas nejieszko pagelbos tikedami jog negalima iszsigydyti. Asz savo tam tikrais vaistais užtikrinu isagydyma trumpam laike.

„KNYGA VISOKIU LIGU DYKAI.

Ant pareikalavimo kožnam nusiusiu dykai lietuviszka knyga apraszanczia visas vyriszkas ir paslaptingas ligas, kaip nuo ju apsisaugoti ir iszsigydyti. Prisiunk už 2c marke ant pacalo kasztu.

Dr. B. M. ROSS, 175 South Clark St., Chicago, Ill.

Offisas atidarytas kasdien nuo 9 iki 4. Panedelio Seredos, Petnyczios ir Subatos vakarais nuo 6:30 iki 8. Nedelioms nuo 10 iki 1.

Raulai kur tu begi? Nugi pas Petra Szleki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi puiku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska ocziszczena arielka, cigarus net isz Havanos, o iszsigerus gauni žmogus puiku užkandi kiekviena diena, tai jau ilgiau su tamista kalbeti negaliu. Lik veikas turiu skubinti. Prie to jis turi puikia sale del veselliu ir mitingu ir paklanso kiekvieno, o ypacz už tiumocziu susikalbeti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum patarnuosiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Szlakis,
3321 Auburn av., Chicago, Ill.
(Tarpe 33-ios ul. ir 33-io Pl.)
Telephonas Yards 6012.

Dykai Auksinis Laikrodelis ar viena iš sekančių brangių premijų. Didelė **Armonika**, puiki **Mandolina**, dailus auksuotas sieninis **Laikrodis**, iš tuz. sidabruotų **Peiliu** ir **Szakucziu**, storas gryno auksoziedas, geriausias importuotas **skustuvas**, dailus **kiszeninis Peilis**, gražus auksuotas materiškas **kakiaretexis** ir kabutis, gražus auksuotas **krypzelis**, sterlingimo sidabro **apyranke** yra duodama už išpardavima 24 stuklų importuotų graznų po 10c. kožną. Laikrodis turi gerus amerikoniszkus vidurius, geriausiai laiko laika ir išrodo ant auksinio gvarantuojamo ant 25 metu. Kiti daiktai yra teipgi geriausios verties. Mes patikesime tau pardavinius. Išpardavę prisiųsi mums $2.40 ir gausi premiją tą pacią diena.

ATLAS JEWELRY CO.,
41 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

Ant 17 Akmenu Railroad Laikrodelis

Patentuotas regulatorius, nusukia užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, 18K auksuotas, dvigubi "Hunting" lukstai, graziai iszkrviekuotas. Tikrai geral laika rodo. Yra visur vartojamas geležinkelio tarnu, kaipo geriausiai laika laikantis; gvarantuotas ant 25 metu. Laikrodely pasiunsi atsiimsi ir sužinosi, su paveiyjamu iszegzaminuoti ir nužiuri ir tada bus toks kaip rasztose, užsimokek expresui $5.75 ir atvežimo kasztus ir pasilink laikrodely, jei ne, nemokek po vieno cento. Atminik, kad už toki pat laikrodely kitur mokesi $35.00. Prie laikrodelio dar pridedame 14K auksinta labai gražu lenciugely su kompasu dykai.

Excelsior Watch Co.
900 Central Bank Bldg, Chicago.

Naujas Iszradimas.

Musu naujai išrastas ir patvirtintas geriausių daktarų vynas, vadinamas: **"Togo Tonic"** yra geriausias ir sveikiausias už visus kitus iki šiol buvusius karčius ir kitokius vynus. Togo Tonic prašalina visokias ligas, kaip tai: Reumatizmą, neuralgia, skaudėjima vidurių, sunkumą ant krutinės, teipgi taiso apetitą; žodžiu sakant yra reikalingas kiekvienam žmogui. Mes tarnaudami savo guodotiniems tautiečiams velyjame del persitikrinimo paklausti savo artimiausio saluniniko apie tą musų naujai išrastą vyną Togo Tonic.

Prekė už butelį **$1.00**, už tuzina **$7.50**

Reikale prašom atsisaukti ant adreso:

TOGO WINE CO.
517 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

Dr. O. C. Heine
DENTISTAS.

OFFISAS:
Kerte 31-mos ir So. Halsted ulycziu.

Gyvenimas viršui Aptiekos.

CHICAGO, ILL.

Traukia dantis be jokio skaudėjimo, instato auksinius, ar kokius kas nori. Darbą savo gvarantuoja.

Nerviszki Vyrai.

Vyrams reikalaujantiems pagelbos prisiunsiu kopija garsaus recepto dykai. Ne C.O.D. ne apgavingus vaistus, tiktai recepta. *Perskaitykite sza pasarga ATSARGIAI.*

Szi pasarga yra vyrams sugriautos nerviszkos sistemos, kurie per savo jaunystes klaidas ja papilde. Klausykite mano patarimo. Sustokite bande patentuotus apraviningus vaistus, elektriszkus diržos, "specialistus" ir kitus netikusius be vertes gydymus. Nuo diržu nepagyite, o nuolatai vartudami vaistus sunaikysite pilvo žlebeziojima, užnuodinsite visa sistema ir padarysite savo liga neiszgydoma.

Daug metu asz kentejau savo jaunystes klaidas, nerviszkuma, naktinius tekejimus, skoka vyriszkumo, silpna atminty, stoka ambicijos, neramuma, gedinguma, strenu skaudejima, visatiny nusilpima ir t. t. kaip paikszas pirkau ir vartojau visokias patentuotas gydyoles ir viska ka tik iszgirdes. Ant galo buvau priverstas važiuoti in Europa pagelbos jieszkotipas garsu daktara, kurs mane ir iszgyde.

To daktaro recepta, pagal kuri man vaistai buvo užraszyti, asz ir dabar turiu pas save. Kaip tai sunku yra pagyti nuo tu ligu asz žinau isz patyrimo, todel asz noriu ir kitus pagelbeti. Kas man apraszys savo liga, asz jam pasiuslu užpecetytame laiszke to recepto kopija su patarimais dykai. Asz jau gavau žinutus laiszku isz visu szios szalies krasztu nuo vyru, kurie rasze kad imdami vaistus pagal szy recepta visiszkai pagijo, teip kaip ir asz.

Recepte užraszyti stiprus bet nevodingi vaistai ir receptas telp patasytas kad vaistus galima gauti kiekvienoje geroje aptiekoje už mažus pinigus. Gave recepta, jei nenoresite patys eiti in aptieka užtellinoti vaistus, tai paraszskite man, o asz jums juos ožia Chicagoje pasirupinsiu ir pristunsiu. Asz nesunesziu C. O. D. kad iszvilioti nuo jus pinigus, arba parduoti jumis vaistus, kurius jus nenorite. Jeigu patemysite mane kame nors neteisingu, galite tai pagarsyti ažiame pacziame laikraszty je.

Szi pasarga gal nebus daugiau garsinama, taigi raszykite man sziandien, o gausite to recepto kopija ir reikalingus patarimus dykai tuojaus. Szy pasiulitima asz galiu atlikti be jokio jums kasztu. Adresuokite:

C. Bentson, P. H. box 655, Chicago, Ill.

NAUJAS INVEDIMAS MUSU KRAUTUVEJE.

FONIČIAI IR KARPETAI PARSIDUODA UŽ PINIGUS IR ANT LENGVU IŠMOKESČIU.

Galite mokėti kaip jums patinka, kas nedėlę arba mėnesį.

Parėjo į paprotį, kad baldus ir karpetas parduoda ant lengvų išmokesčių ir kada gi daugelis musų kostumerių nori to, męs nutarėm tą daryt.

Viens dalykas yra užtikrintas. Jus pirksite nuo musų pilnai, viena trečdale pigiau negu iš tam tikrų krautuvių ir visokia kupčysta su mumis yra teisinga. KLEIN BROS kitokių biznių nedaro.

Męs pridurėm kitą didelį skyrių prie musų jau ir teip didelio forničių departamento, padarydami tą pilniausią visokių baldų. karpetų, divonų, firankų, pečių ir tt. Čion netik rasite paprastus vidutinius, bet ir tokių kurie randasi tik didžiausiose krautuvėse. Užprašome atsilankyt, mielai jus sutiksime, klauskit numerio KETURIOLIKTO.

Lietuviški Pardavėjai: Adomas Šilingis, Jonas Bajorinas, A. Bajoriniutė ir Juzė Grineveckiutė.

Vaiku vežimukai dideli, išmušti su dailiu audimu, roberineis apvalkas ratukai, patentuota šprege, atlosinis parasonuks tik po

$6.00

Gelezines lovos.

Geležine lova, labai daili, stori stulpelei, visados verta $10.00, dabar tik po **$5.75**

Šita komode tik $11.00.

Komode didele, padirbta iš išrinkto ir geral išdžiovinto aržuolo, už keš arba ant išmokesčio tik po

$11.00

Šis kreslas tik 69 centai.

Čisto aržuolo, išpinta sedyne dailiai išmargyta, tip po

69c.

Šis ištraukiamas stalas tik $5.

Ištraukiamas stalas, 6 pedu. ilgas, padirbtas iš kietmedžio, už pinigus arba ant išmomesčio tik..... **$5.00**

PIGUS MOTERIŠKI DRABUŽIAI.

Sijonai po $3.98.

Moteriški panamos 84 šmotu puse colio plititu sijonu, naujausios mados, verti $6.00, tik po..... **$3.98**

Moteriški jaketai po $4.98.

Rusvo covertinio drabužio, čystu vilnu, nekurie su aksomu apvadžioti, verti $8.00, tik po..... **$4.98**

Moteriszki siutai.

Moteriški siutai už $12.98.

Pasiuti iš čysto vilnonio Cheviote ir mailitu tavoru dailei aptaisinti ir pagal naujause mada pasiuti, didžio nuo 32 iki 44, verti $18.00, dabar tik po..... **$12.98**

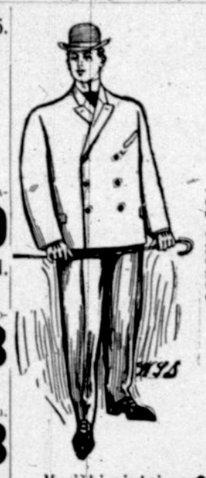

Vyriški siutai po $3.90.

Didumo nuo 34 iki 40, iš geros gelumbes, su viena eile guziku, verti $7.50, tik po **$3.90**

TIK 50c. ANT DOLERIO UŽ VYRISKUS DRABUŽIUS NUPIRKTUS NUO SUSIBANKRUTIUSIOS FIRMOS „Manufacturers Outlet Co." NEPRALEISKIT ŠITOS PROGOS.

Vyriški siutai po $6.90.

Padirbti iš tamsei pilko kašmero, chevioto, čysto vilnonio materijolo, didumo nuo 35 iki 40, verti $10.00, tik po..... **$6.90**

Vyriški siutai po $9.90.

Mes pirkom dailiause rinkiu, dailiu vorstedu visokiu gatunku, cashmeru clay ir melinu serzu, visokiu saizu, vertu 18 doleriu, parduodam tik po..... **$9.90**

Nekurie isz musu pigumu.

Granite štofas del dresiu, čystas vilnonis dailiausiu spalvu, visokiu kolioru visur parduodamas po 75c. o dabar pas mus..... **59c**

Kamblotas, 38 coliu pločio, visokio koloro, daugiausia rudo ir gelvo, vertas 58c., musu preke..... **39c**

Francuziška Panama, 40 coliu pločio, visokiu koloru, teipgi kamblotu, melrose Cloth ir kitokiu, vertes 89c. po..... **69c**

Peau De soie, juodas šilkas 36 coliu pločio, sunkus, minkštas, netrukstantis, vertas po $1.25 tik po..... **79c**

Moteriszkos skrybeles

Didžiausiame pasirinkime, naujausios, gatavos del pavasario ir vasaros, dailei aptaisytos išrodo kaip tos ka kitur parsiduoda po 8 doleriu, šiame išpardavime, dabartine preke po..... **$4.98**

Čeverykai geri, tvirti, visokios skuros žibančios ir šeip didelema pasirinkime.

Moteriškos jekutes po $2.98.

Nuns Velingo jekutes, užsegamos prisakije arba užpakalije, apvadžiotos su šilkineis raikčiukais, juodos, melinos, rudos ir gelsvos, vertes $5.00, tik po..... **$2.98**

KLEIN BROS
BLOCK OF STORES
HALSTED & 20TH ST

MARJA DOWIATT

LIETUVIU DAKTARAS

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 10tos ryto.
nuo 7-tos iki 9 val. vakare.
Nedėliomis tiktai nuo 8-tos iki 10-tai ryto.

Telefonas: Morgan 1382.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Ar nori pamatyti Port Arthura?

Nusipirk Abroza, kuris tik ka iszejo isz po spaudos; parodo paskutini Japonu užpuolima ant Porto Arthuro ir jo paveizima. Abrozas perstato smarkiausia muszi Japonu su Maskoliais gražiai ir aiszkiai padirbtas, miera 22x28. Preke..... 50c.

[Laboratory 313 Bedford Ave.]
Geriausia gydytoje ant užlaikymo plauku.

Naujausiai Iszrastos Medicinos: Naujausi musu vaistai yra pasekminglausi, gydo daugybe ligu. Plaukus tikrai ataugina, slinkima, pleiskanas, papuczkus ir daugel kitu ligu su naujausiu budu Radikal gydymas, paraszykite pas

Prof. J. M. Brundza
New York & Brooklyn, U. S. A.

Szis $30 Auksinis Laikrodelis UŽ $1.50 ANT MEN.

Didžiausia proga pirkti geriausią gryno auksu laikrodėlį už nominališkę prekę. Lukstai yra tikrai aukszioti, graziai raižka gravirtoti, turi dvigubą tam tyčia storą pluokštą *gryno auksu* ir *padirbtą užtikrinimą* ant 20 metų įspaustas iš vidaus likktų. Vidurinai perdėm yra geriausios rųšies, vienas iš geriausiai padirbtų ir parduvinėjamų ir parodo *17 akmenų*, įspaustų juose. Turi patentuotą reguliatorių, greitą nustatymą, yra nutaisytas ir eina iki minutai. Myletojams teisingo laikrodėlio jis yra pats tas. Šitas ankštos rųšies laikrodėlis niekur nėra perkamas už mažiau kaip $30. Del apgarsinimo musų vaizbos ir davimo progos kožnam įgyti tokį puikų laikrodėlį už nominališką prekę, męs pridėdame pasiųsti šitą laikrodėlį begyje sekancių 30 dienų už $1.5, kurių $1.5 ir siuntimo kaštai turi buti apmokėta expreso agentui po pakaktinam apžiurėjimui, o likę $9 turi buti įmokėti po $1.50 ant mėnesio. Prisiuntusiam su pareikalavimu $6, mes duosime puikų retežėlį, ka buti ir laikrodėlį pašiųstime apsaugota pačta, užsidėdami siuntimo kaštus. Užmokantis $6 laikrodėlį gauna pilnai be jokių parankų ar varžymų del likusių nedamokėtų mums $9. *Mes tikėme* tau ir žinome, kad busi tiek užganėdintas iš pirkinio, jog atlygini be užvilkimo likusius $9 po $1.50 kas mėnesio. Jei norėtum pirkti ne ant išmokesčio, bet grynais, tai mes 10 nuoš. nuleidžiame, paleisdami laikrodėlį už $13.50. Rašyk, ar nori vyriško, ar moterisko, medžioklinials ar aidarais ukštais.

M. REOH & Co. Wholesalers, Dept. 31, Chicago

Skaitykite ka sako
D-ras Landes,

Turiu už savęs didžiausią praktiką terp lietuvių

SUVIENYTU VALSTIJU IR KANADOS.

Nuo 20 metų gydau vien vyrų ligas.
Gydau vien vyrus.
Bet ir išgydau juos.
Išgydau kožną atsitikimą ligos, kurį paimu gydyti.
Jei liga nėra išgydoma, neapsiimu jos gydyti.
Jeigu negali buti išgydytu, pasakysiu tau atvirai.
O jei gali buti išgydytu, tai aš taye išgydysiu.
Kas tik tau kenkia, pasakyk ar parašyk man.

Ligos puslės ar inkstų.
Ligos kraujo ir odos.
Nužudymas atminties.
Nužudymas vyriškumo.
Pasekmės savižagystos ir tt.
Gydau be skausmo netrukdant nuo darbo.
Kas metas gydau tukstančius žmonių.
Šimtus operacijų atlieku kas mėnesis.
Išgydysiu tave namie, jei negalėtum ateiti.

Atmink: roda žodžiu ar per laišką nieko nekaštuoja. Jei sergi, ateik ar parašyk pas

DR. LEONARD LANDES,
140 E. 22-nd Street, New York, N. Y.

Kas prisius 4c. kreso (pačto) ženklais, gaus nauja illustruota knygele 32 puslapiu.

Jeigu turi nesveikas AKIS nematai gerai, negali skaityti prie lampos, bega aszaros, graužia, paraudonavia, aptraszkanoje, jeigu akys nuvargsta skaitant ir apžiūrėjus tai atsiuok 25c o mes nusiusim musu gydomo AKURA kuri iszgydys tavo akis visai trumpam laike.

JOHN'S SUPPLY HOUSE, 21 Sta. K. CHICAGO, ILL.

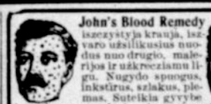

John's Blood Remedy iszczystyja krauja, iszvaro užsilikusius nuodus nuo drugio, malerijos ir užkreczianu ligu. Nogydo spuogus, inkstirus, szlakus, plemas. Sutelkia gyvybe ir sziluma atszaluslom ir nutirpusiom dalim. Sutiprstina krauja. Preke su prisiuntimu $1.00.

JOHN'S SUPPLY HOUSE, S. Y. Sta., CHICAGO, ILL.

LYON BROTHERS

MADISON, MARKET AND MONROE STS. CHICAGO, ILL.

ESTABLISHED 1872

LARGEST WHOLESALERS OF GENERAL MERCHANDISE IN AMERICA

Rašykite Kataliogui
No 410.

Malonėtume, idant paduotumete dabar atsišaukimą musų nesutrumpintam Pavasariniam ir Vasariniam Kataliogui No 410 kuris neužilgo bus gatavas išdalinimui Jame išrodome pilną rankinį visokios rųšies yvairių pirkinių su prekėmis mažesnėmis negu kur-nors kitur. Rašykite jam šiądien.

Specialiszkas Pardavimo Pasiulys.

Naujas Skyrius

PORCELENO IR STIKLINIU INDU.

Nežiurint į tai, kur pirkdavote tuos tavorus, neturite steliuoti kol neperžiurėsite gerai musų didelio rinkinio. Jei tą padarysite atsakančiu budu, tai žinome tikrai, jog dasižinosite dėlko ant toliaus visuomet turite steliuoti pas mus.

Sueikvojome labai daug pinigų ir laiko ant to kad suteikti priėmėjams naujausius pažiužinius, geriausios rųšies ir geriausio padirbimo ir užtikriname jus, kad musų tavorai yra tikrai pirmaeiliai. Tikrai gerisusias padirbimas iš didžiusių visasvietiniių pabrikų yra pas mus, o visi negeistini pažiuriniai likosi prašalinti po akylam pežiurėjimui.

Visokis porcelėnas ir sudynai is stiklo yra išsiunčiami tiesiok iš aplaminių sankrovų ir yra teip gerai ir stropiai apipakuojami, kad negali buti kalbos apie sudaužymą persiunčiant.

Parduodame tiktai aplamiai ir tik vaisbunams.

Rašykite Kataliogui.
No 411.

Malonėtume, idant paduotume atsišaukimą Kataliogui No. 411, kuriame parodysime jums pilną rankių naujos rušies pirkinių porcelėninių ir stiklinių; musų prekės užčėdis jums nuo 10 iki 15 nuoš.; besirupindami apie jusų užsakymą, užtikriname, jog kožnas daiktas yra tikrai geriausios rųšies ir nepaprastos vertės

Lyon Brothers

Madison, Market ir Monroe ul. Chicago, Ill.

Didžiausia Aplaminė Sankrova Yvairių Pirkinių Amerikoje.

Pasirodavyk su Lietuviszku Daktaru
..... pas .....
Chicago Medical Clinic
344 So. State St., Chicago, Ill.

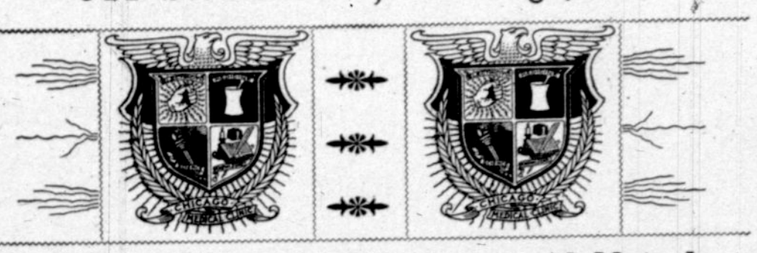

Silpni, Nerviszki ir Serganti Vyrai.

Jeigu esi apimtas kokia liga, ar ligų komplikacijoms, tu turi rašyti arba atsilankyti pas mus pirma, męs **gvarantuojam** nuodugnį išgydymą, kuris pasiliks amžinai, jeigu rasime tavo ligą išgydomą.

Ar tu esi nerviškas ir nusiminęs, nusilpnėjęs, nuvargęs rytmetyj, truksta ukvatos, greitai pailstantis, gėdingas, piktu išrodantis, neužsitikintis, nusigąstantis, nespakainas ir užerzinantis?

Ar atmintis prasta, lenki draugiją, truksta energijos ir sveikatos, turi juodus paakius, pučkus, plėmus ar kokius nors pratrukimus ant skuros, nemorališkus sapnus, nubėgimus sėklos, patrotytą vyriškumą, lytišką nusilpnėjimą, neišsivysčiusias ar šaltas privatiškas dalis, nusistojimą šlapume palaikius per naktį, skausmą strėnose, inkstų ar puslės ligą, Puletekį, Pasididinimą Gyslių ar Užakimą Varpos?

Jeigu turi, męs gvarantuosim amžiną ir užtikrinantį išgydymą, jeigu męs rasime kad tavo liga yra išgydoma. Kožna periškada vedusiam gyvenime bus prašalinta. Rašyk pas mus prašydamas klausymo lakšto. Ligoniai yra gydomi su didžiausiu pasisekimu per laiškus. Gyduoles siunčiame be atkreipimo atydos, po visas dalis pasaulės.

Raszyk klausymo lakszto ir gausi rodą.

Offisas atidarytas kožną dieną nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir vėl nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliom ir Šventadienom nuo 10 iki 12.

Chicago Medical Clinic,
344 S. State Street, arti Harrison ul., CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiškoms ir bažnytinems "draugystems iszdirba:- **Kaiunes, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirba:- **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai ir laiką.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu prideranczial atliktas ir tuom susselpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

F. P. Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3643.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj Weda prowas kaip civiliszkas terp ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 3112 S. Halsted arti 31 mos.
Tel. Yards 6046

50.000 EGZEMPLIORIU KNYGU DYKAI.

Perskaityk mano nauja knygą 128 dideli puslapiai svarbiu žiniu.

Kaip gali užlaikyti sveikatą.
Dasižinok kaip apsisaugoti nuo ligos ir kaip išsigydyti.
Kaip nežinystė yra svarbiausia priežasčia visų ligų.
Šitoje knygoje yra aprašytos visos ligos, kurios užeina ant žmogaus organizmo, ir reikalingi budai išsigydymui jų.

Szita knyga yra paraszyta Profesoriaus Collinso Lietuviams Amerikoje. Joje yra keturi dideli kolioruoti paveikslai visos žmogaus sistemos.

Rasi joje apie paslaptis Lytiško Gyvenimo ir Ženybos, kaip buti laimingu apsivedus ir turėti sveikus vaikus, kaip užlaikyti sveikatą savo paties ir savo šeimynos.

ŠITA KNYGA YRA PARAŠYTA LENGVOJ, SUPRANTAMOJ KOŽNAM KALBOJ, TEIP KAD KIEKVIENAS, KURIS SKAITO, GALI SUPRASTI.

Šita knyga jau išgelbėjusi yra daugelį gyvasčių ir išgelbės tukstančius kitų nuo kapo. Ji suteikė viltį daugeliui nusiminėlių ir parodė kelią, kaip pastoti vėl laimingu per atgavimą sveikatos.

Tai yra knyga kožnam, vyrui ir pačiai, jaunikaičiui ir mergelei, paprastam darbininkui, amatninkui ir vaisbunui. Kiekvienas skyrius joje įdomus, pamokinantis ir patraukiantis.

Sveikiems žmonems aš rodyju skaityti skyrius apie apsisaugojima nuo ligos ir lytišką gyvenimą bei ženybą ir kaip turėti sveiką šeimyną.

Sergantiems aš rodyju skaityti skyrius apie visas ligas k. v. DISPEPSIJA, REUMATIZMA, PLAUČIU LIGA, ŠIRDIES LIGA, INKSTU LIGA, KEPENU LIGA, LIGAS VYRU ir MOTERU,

žodžiu sakant, visus skyrius aprašančius kuno ligas. Nėra lapo knygoje, kuris nebutų didžiausio įdomumo kožnam.

Penkiasdešimts tukstančių (50.000) egzempliorių bus dalinama dykai kožnam, kuris pareikalaus, PRISIUNSDAMAS KELIAS STEMPAS ir paduodamas savo vardą ir adresą.

Rašyk tuojaus negaišinęs laiko, kadangi visa pirma laida tuojaus išsisems.

Profesoriaus Collinso vaistai yra siunčiami Expresu į visas dalis Amerikos ir Kanados.

Rašyk tuojaus į **DR. E. C. COLLIN'S M. I**

140 West 34-th St., New York City.